

Naantalin kaupungin
hyvinvointikertomus ja
–suunnitelma vuosille
2026-2030

Sisällys

1 Hyvinvointityön rakenteet ja toimintaperusta

1.1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa

2.1 Hyvinvointikertomus

3.1 Hyvinvointityön viestintä

4.1 Kunnan terveyden edistämisen aktiivisuus

5.1 Naantalin väestö

2 Naantalilaisten hyvinvoinnin nykytila ja kehittämisen suunta

1.2 Terveet ja kestävät elintavat

2.2 Osallisuus kunnan voimavarana

3.2 Hyvä mieli, hyvä elämä

4.2 Turvallinen ja sujuva arki

3 Arviointi ja päätöksenteko

4 Hyvinvointikertomusta- ja suunnitelmaa tukevat muut ohjelmat ja suunnitelmat

5 Indikaattorit

1 Hyvinvointityön rakenteet ja toimintaperusta

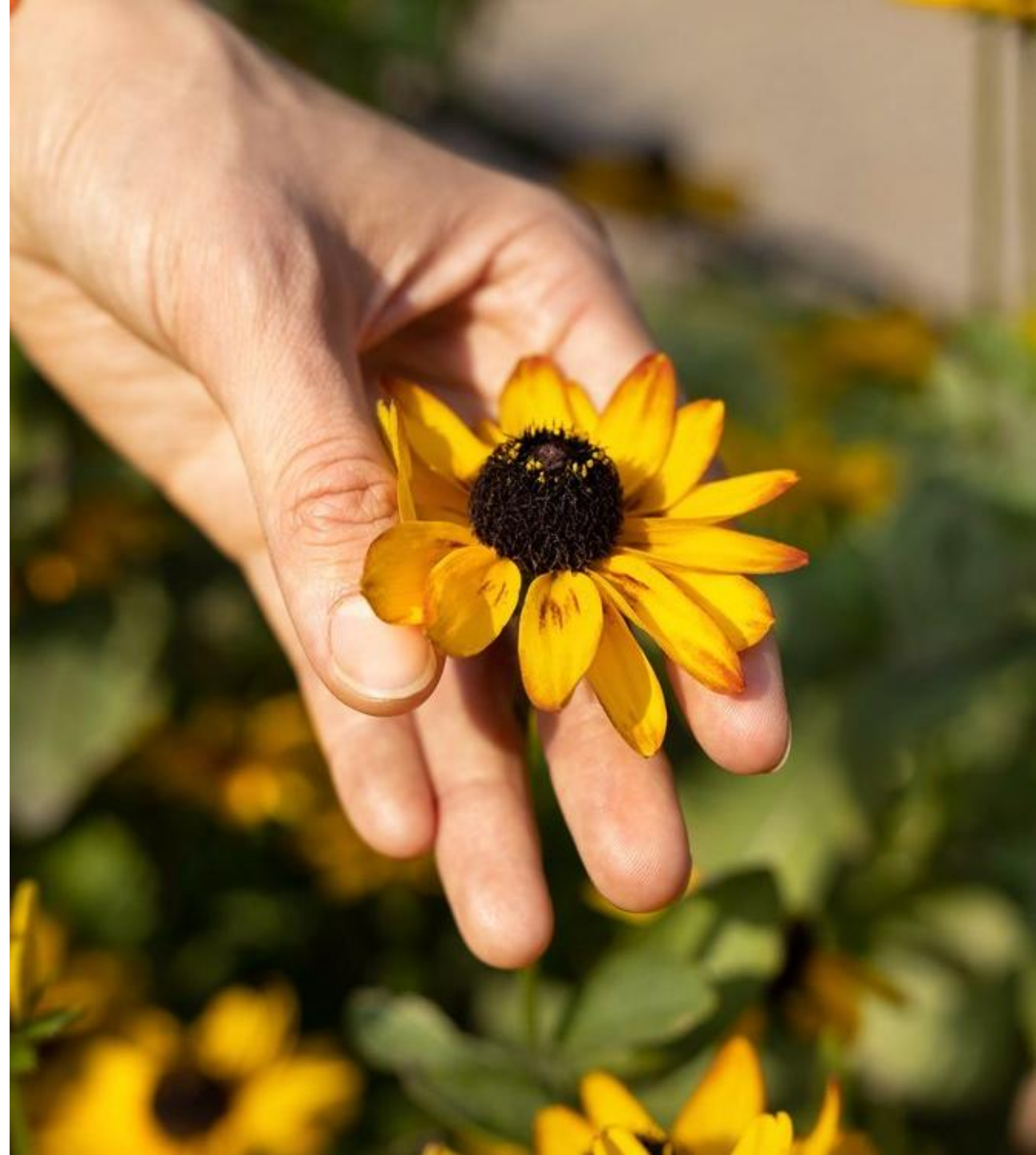
1.1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa

Naantalissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päättävä toimielin on hyvinvointilautakunta. Kaupunginjohtajan johtama hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen- johtoryhmä vastaa koko kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuudesta. Se kehittää ja arvioi hyvinvoinnin edistämisen strategioita, kärkitavoitteita ja toimintamalleja.

Tulosaluepäälliköistä koostuva hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen-työryhmä määrittää hyvinvointityölle tarkemmat tavoitteet ja valmistelee toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Työryhmä vastaa myös suunniteltujen toimenpiteiden käytännön toimeenpanosta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen-foorumi on monialainen yhteistyöryhmä, johon kuuluu kunnan operatiivista henkilöstöä sekä edustajia yhdistyksistä, vaikuttamistoimielimistä ja seurakunnasta. Foorumi suunnittelee ja toteuttaa hyvinvointia ja terveyttä edistäviä toimenpiteitä sekä vahvistaa kuntalaisten äänen kuulumista päätöksenteossa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön koordinoinnista vastaa erikseen nimetty hyvinvointikoordinaattori.

2.1 Hyvinvointikertomus

Hyvinvointikertomus perustuu lakiin: kunnan tulee seurata väestönsä hyvinvointia, terveyttä ja niihin vaikuttavia tekijöitä eri väestöryhmissä ja alueittain.

Hyvinvointialue laatii oman hyvinvointikertomuksensa ja -suunnitelmansa, jotka toimivat keskeisinä työvälineinä alueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelussa, seurannassa, arvioinnissa ja raportoinnissa.

Naantalin kaupungin laaja hyvinvointikertomus 2026–2030 nostaa esille eri-ikäisten naantalilaisten hyvinvointiin vaikuttavia ilmiöitä ja tekijöitä. Kertomus on laadittu päätöksenteon tueksi ajankohtaisen ja luotettavan tiedon pohjalta. Sen avulla seurataan kuntalaisten hyvinvoinnin kehitystä ja tunnistetaan keskeisiä muutossuuntia. Kertomus ohjaa resurssien kohdentamista vaikuttavasti, vahvistaa yhteistyötä ja lisää hyvinvointityön avoimuutta ja suunnitelmallisuutta. Se täydentää kaupunkistrategiaa ja tarkentaa strategian tavoitteita.

Naantalissa hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on yhdistetty yhdeksi asiakirjaksi;

- Hyvinvointikertomus kuvaa kuntalaisten elinoloja, terveyttä ja hyvinvointia sekä niissä tapahtuneita muutoksia. Se tarkastelee väestöryhmien välisiä eroja, palvelujärjestelmän toimivuutta sekä kunnan omia toimia ja yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.
- Hyvinvointisuunnitelma puolestaan määrittelee tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet, joilla pyritään vahvistamaan hyvinvointia kunnassa.

Naantalin hyvinvointikertomus sisältää lain edellyttämät lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, ikääntyneiden tuen suunnitelman sekä ehkäisevän päihdetyön suunnitelman. Myös mielenterveyden edistämisen ja väkivallan ehkäisyn suunnitelmat on sisällytetty hyvinvointisuunnitelmaan.

Kertomus on laadittu laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hyvinvoinnin tilaa kuvaavaa tietoa on kerätty kaupungin henkilöstöltä, kunnan vaikuttamistoimielimiltä sekä kaupunkistrategiaan liittyvästä kuntalaiskyselystä. Indikaattoreina on käytetty Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen määrittämää vähimmäistietosisältöä sekä joitakin muita indikaattoreita, jotka tukevat kokemuspohjaista tietoa tietyistä ilmiöistä. Tavoitteiden ja toimenpiteiden suunnittelussa on hyödynnetty työpajoja sekä pyydetty kommentteja ja ehdotuksia eri toimijoilta.

Hyvinvoinnin suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi ovat koko kunnan yhteinen tehtävä, joka koskee kaikkia toimialoja. Onnistuminen edellyttää osaavaa henkilöstöä, jatkuvaa palveluiden kehittämistä sekä eri toimialojen välistä yhteistyötä. Tavoitteena on kohdentaa voimavarat suunnitelmallisesti ja vaikuttavasti, jotta kuntalaisten hyvinvointi vahvistuu pitkäjänteisesti.

Kertomustyöstä vastaa kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä;

- Varhaiskasvatuksen johtaja Kaisa Rantala
- Liikuntapalvelupäällikkö Maija Puolakanaho
- Palvelupäällikkö Eija Laurila
- Yhdyskuntatekniikan päällikkö Mika Hirvi
- Museonjohtaja Anne Sjöström
- Lukion rehtori Eija Mäenpää
- Työllisyyspäällikkö Jani Välimäki
- Rehtori Sami Kolehmainen
- Hyvinvointikoordinaattori Marika Lineri

3.1 Hyvinvointityön viestintä

Hyvinvoinnin edistämiseksi tehdystä työstä tiedotetaan niin kuntalaisille kuin päättäjille. Palveluista ja toimenpiteistä tiedottaminen on jatkuva prosessi, se on osa kaupungin päivittäistä toimintaa.

Viestintää toteutetaan monikanavaisesti ja vastuu on niillä, jotka vastaavat kyseisistä toiminnoista. Eri kohderyhmille valitaan soveltuvat viestintäkanavat ja viestintätavat. Kaupungin viestintähenkilöstö toimii työn tukena.

Hyvinvointisuunnitelmasta tiedotetaan kaupungin eri viestintäkanavissa kuten verkkosivut, Nasta-lehti ja sosiaalinen media. Hyvinvointisuunnitelma on kaikkien nähtävillä kaupungin verkkosivuilla (strategiat, ohjelmat ja suunnitelmat | Naantali). Suunnitelmasta on saatavilla myös painettu versio.

Naantali

Syötä hakusana...

EN FI SV

Asuminen ja ympäristö Hyvinvointi ja harrastukset Kasvatus ja koulutus Kulttuuri ja liikunta Osallistuminen ja päätöksenteko Työ ja yrittäminen

Ilo olla Naantalissa

Suosituimmat

Esityslistat ja pöytäkirjat Osallistuminen ja päätöksenteko Päätöksenteko Peruskoulu Aineistot

Perheystävällinen Naantali

Naantalissa panostamme toimivaan ja hyvään arkeen. Kehitämme perheiden palveluita ja rakennamme houkuttelevia asuinalueita. Tervetuloa Naantaliin!

Tutustu perheiden palveluihin

Uutisia

10.3.2026 – Uutiset

Kaupungin liikuntatilat tarjoavat mahdollisuuksia monipuoliseen harrastamiseen

9.3.2026 – Uutiset

Naantalin uuden brändin ytimessä on ilo

4.3.2026 – Uutiset

Kuudelle tapahtumalle myönnettiin tapahtumatukea vuoden ensimmäisessä haussa

2.3.2026 – Uutiset

Vuoden ensimmäinen naantalilainen asuu Rymättylässä

Naantali

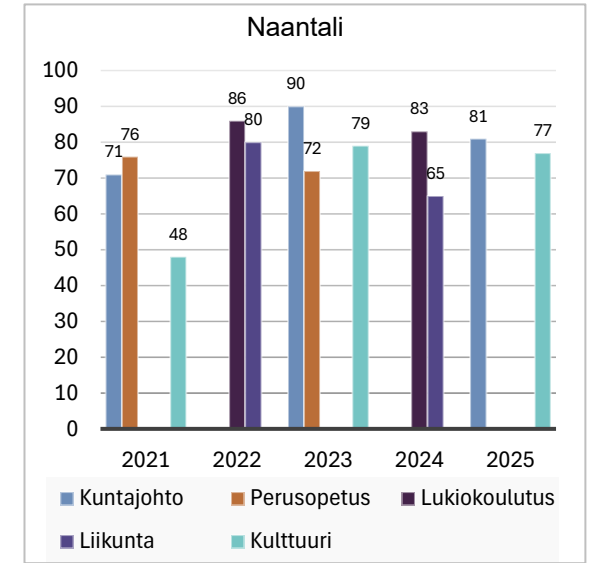
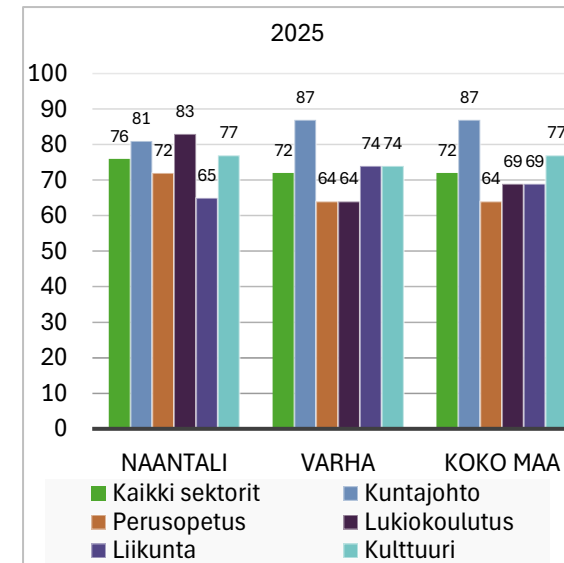
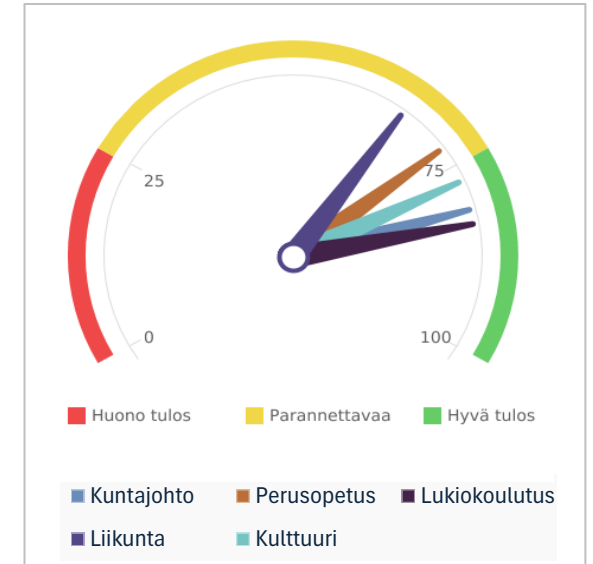
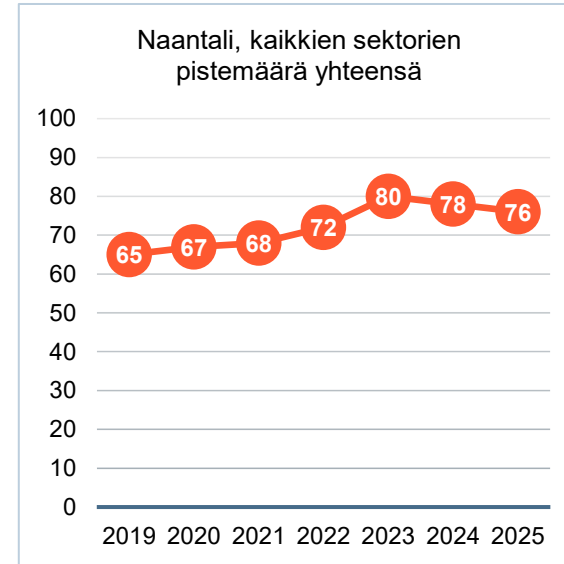
4.1 Kunnan terveyden edistämisen aktiivisuus

TEA-viisari on terveyden edistämistä varten laadittu arviointityökalu, jota käytetään Suomessa arvioimaan ja seuraamaan, miten kunnat edistävät terveyttä ja hyvinvointia omassa toiminnassaan. Arviointi kunnan terveyden edistämisen aktiivisuudesta perustuu kunnan itsearvioon toiminnan tasosta. Seitsemän osa-alueen tiedonkeruu toteutetaan kahden vuoden jaksoissa siten, että osa kyselyistä tehdään parillisina ja osa parittomina vuosina. Kyselyt ajoittuvat keväälle ja syksylle, joten tuloksia valmistuu useita kertoja kahden vuoden aikana.

Ajantasaisimmat tiedot päivittyvät verkkosivuille

Naantalin kaikkien sektorien kokonaispistemäärä on vuoden 2025 marraskuussa 76. Koko maanpistemäärä on 72. Naantalin pistemäärä on kehittynyt positiivisesti aina vuoteen 2023 asti (80). Sen jälkeen pisteissä on pientä heikennystä. Vertailussa on otettava huomioon hyvinvointialueuudistus, joka siirsi sosiaali- ja terveystalouden arvioinnin kunnilta hyvinvointialueille. Kyselyn kysymykset myös muuttuvat ajoittain, mikä voi vaikuttaa vuosittaisten tulosten vertailtavuuteen.

Naantali

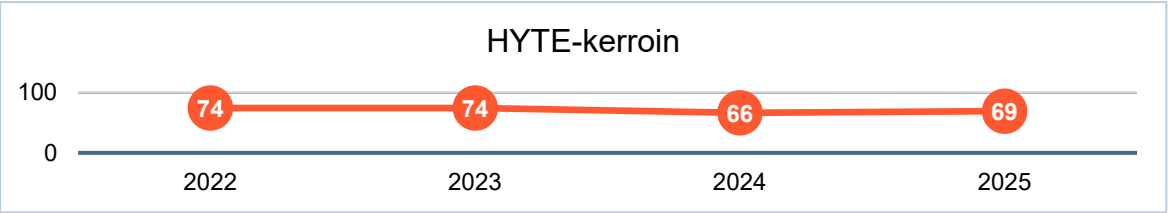
Hyte- kerroin on valtion kannustin, joka tukee kuntia asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kertoimen perusteella kunta voi saada lisärahoitusta osana yleiskatteista valtionosuutta.

HYTE-kerroin saa arvon 0–100, ja se lasketaan 21 eri mittarin perusteella:

- 15 prosessi-indikaattoria kuvaa kunnan toimia ja panostuksia hyvinvoinnin edistämiseen
- 5 tulosindikaattoria mittaa konkreettisia hyvinvoinnin ja terveyden tuloksia

Prosessi- indikaattorien tulokset ovat Naantalissa pääosin hyvällä tasolla. Tulosindikaattoreissa kehitys on myös yhtä indikaattoria lukuun ottamatta positiivinen. HYTE-kerroin on suhteellinen mittari: se huomioi, kuinka paljon kunta on kehittynyt suhteessa muihin kuntiin. Jos muut kunnat ovat parantaneet indikaattoreitaan enemmän, kertoimen arvo voi laskea, vaikka kunnan omat tulokset olisivat parantuneet.

Naantalın HYTE-kerroin oli vuonna 2025 69. Tällä kertoimella saatu rahoitus on 21,3 €/asukas, yhteensä 425 978€.

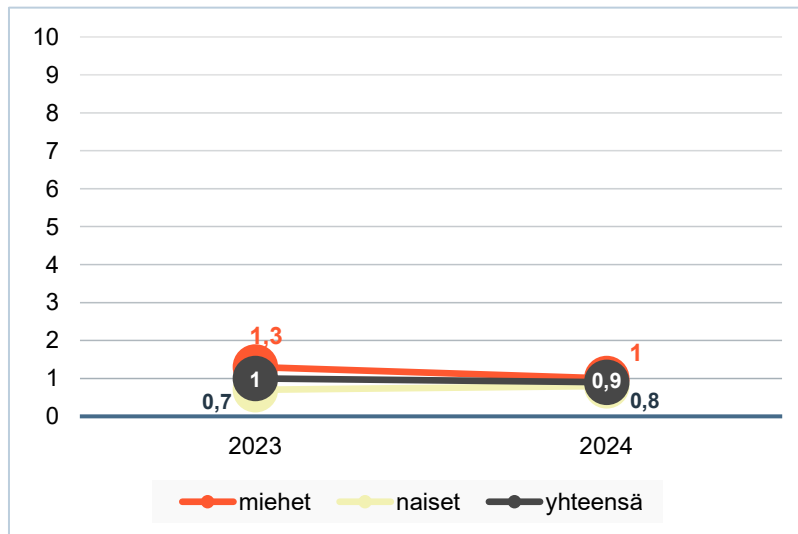

Prosessi-indikaattorit

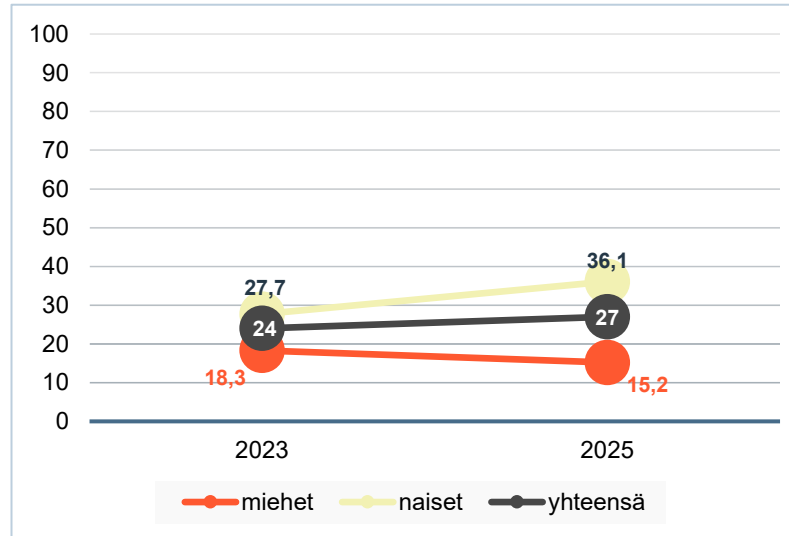
KUNTAJOHTO	max. 100
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	100
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	100
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	100
LIIKUNTA	max. 100
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	100
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	100
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	100
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin	100
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	100
PERUSKOULU	max. 100
Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein	85
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	97
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	85
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	34
KULTTUURI	max. 100
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	100

Tulosindikaattorit

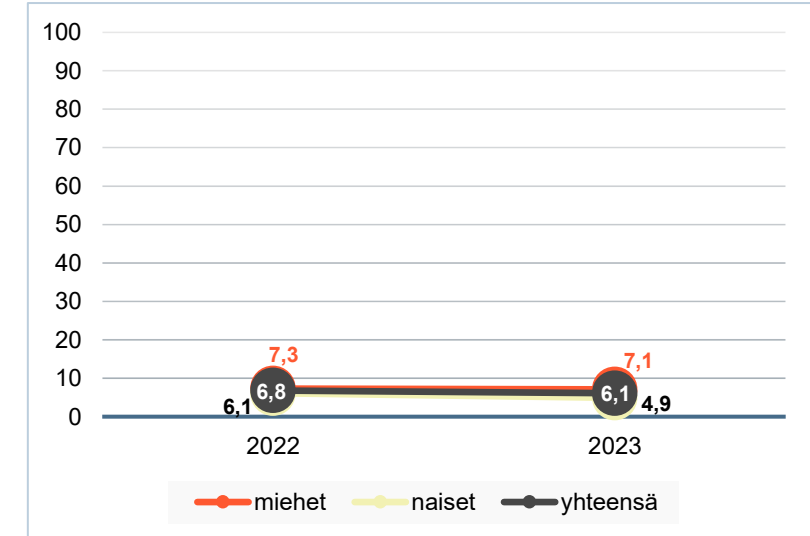
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osuus, % 25-64v.

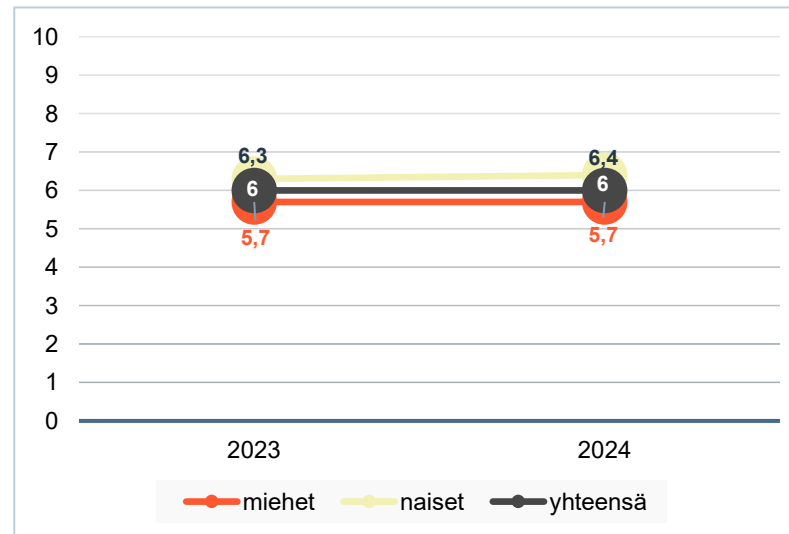
Kokee terveydentilan keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8.-9.lk

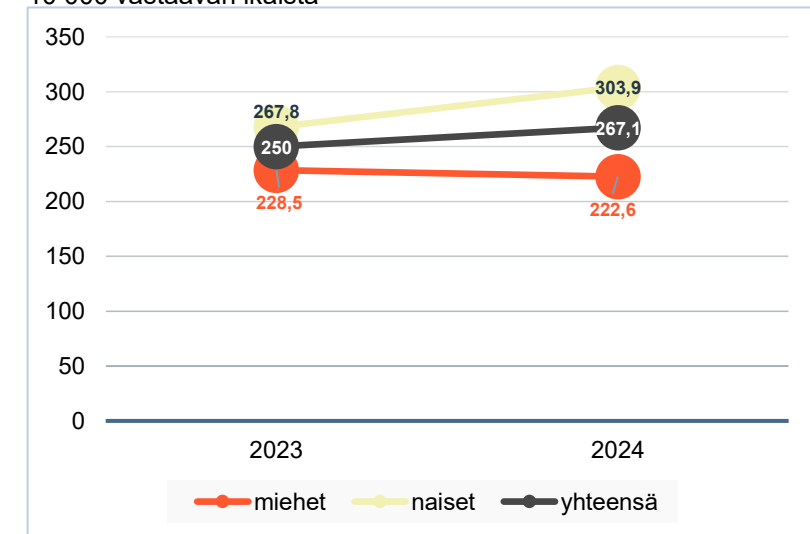
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet, % 17-24v.

Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 25-64v.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitokasot 65 v. täyttäneillä/ 10 000 vastaavan ikäistä

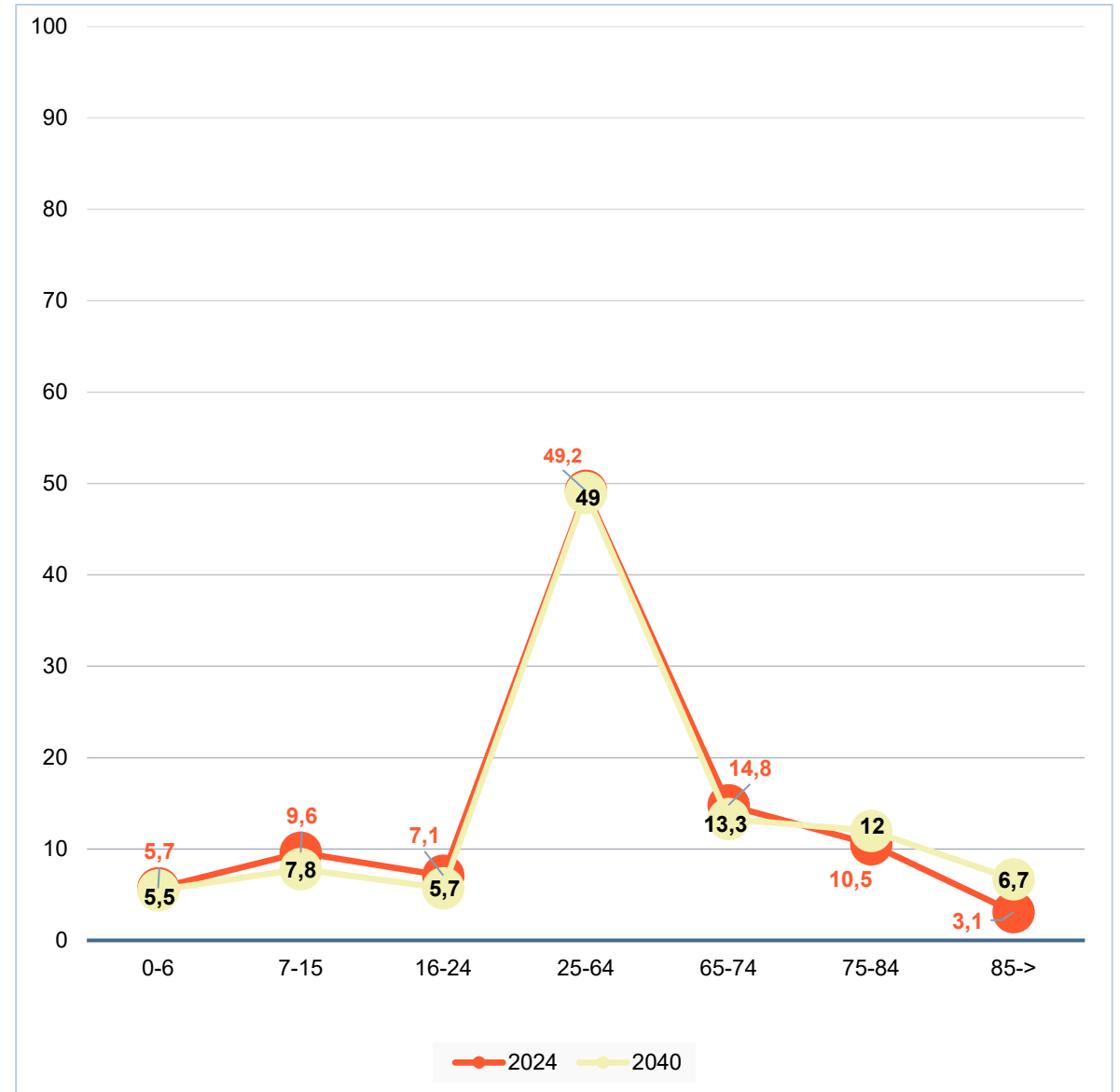

Naantali

5.1 Naantalin väestö

Naantalin kaupungin väkiluku oli vuoden 2024 lopussa 20129. Kymmenessä vuodessa asukasmäärä on noussut noin 1260 hengellä, mikä vastaa runsasta 6,5 % kokonaiskasvua. Kasvu on ollut maltillista mutta kansalliseen tasoon verrattuna suhteellisen nopeaa. Ennusteen mukaan Naantalin väestö kasvaa lähivuosina hieman aiempaa nopeammin, mutta pitkällä aikavälillä kasvu tasaantuu. Väestöennuste vuodelle 2030 on 21206 ja vuodelle 2040 22741. Tämä on kaupunkistrategian viitoittama ja tavoiteltu maltillinen väestönlisäys Naantalissa.

Suurin yksittäinen ikäluokka Naantalissa on 60-69-vuotiaat. Koko maan ikäjakaumaan verrattuna kaupungissa korostuu erityisesti 65 vuotta täyttäneiden osuus. Työikäisiä Naantalissa on suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa. Lapsiväestön osuus on lähes samalla tasolla. Yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa kaupungissa nopeimmin. Naantalissa 75 vuotta täyttäneitä on hieman vajaa 2800, mikä vastaa 13,6 prosenttia väestöstä. Heistä 43,1 prosenttia asuu yksin, ja yksinasuvien määrä on kasvanut 0,3 prosenttia kahden vuoden aikana. Yksinasuvia on noin kaksi prosenttia vähemmän kuin valtakunnallisesti ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueella. Kaikilla alueilla naisten osuus yksinasuvista on hieman suurempi kuin miesten.

Väestö ikäryhmittäin, 2024 % ja väestöennuste 2040, %

2. Naantalilaisten hyvinvoinnin nykytila ja kehittämisen suunta

Hyvinvointiin voi vaikuttaa monin pienin, arjessa toistuvien tein. Kun arjen perusasiat ovat kunnossa, se heijastuu myös mielenterveyteen ja kokonaisvaltaiseen jaksamiseen. Sujuva arki ilman suuria huolia luo perustan hyvälle elämänlaadulle. Kun arjen hyvinvointi on tasapainossa, myös henkinen ja fyysinen terveys vahvistuvat.

Asukasystävällisessä kaupungissa ihmisillä on hyvät edellytykset pitää huolta omasta terveydestään ja toimintakyvystään. Tämä tarkoittaa muun muassa esteetöntä ja toimivaa ympäristöä, jossa palvelut ja harrastukset ovat helposti saavutettavissa. Toimintakyvyn heikkenemisen riskit pyritään tunnistamaan varhain, ja niihin puututaan ennakoivasti. Ennaltaehkäisevien palvelujen avulla tuetaan kaikenikäisten asukkaiden arjen pärjäävyyttä ja vahvistetaan heidän hyvinvointiaan monikanavaisesti ja aidosti kohdaten.

Naantalin hyvinvointityötä ohjaavat neljä pääteemaa:

Terveet ja kestävät elintavat

Osallisuus kunnan
voimavarana

Hyvä mieli, hyvä elämä

Turvallinen ja sujuva arki

Kunkin teeman alussa kuvataan teeman nykytila sekä keskeiset hyvinvointia haastavat tekijät, ja esitetään yleisluonteisia esimerkkejä keinoista teeman mukaisen hyvinvointityön edistämiseksi.

Teemakohtainen suunnitelmaosa sisältää tavoitteet, niitä tukevat toimenpiteet sekä toimenpiteille nimetyt vastuutahot. Viisivuotinen suunnitelmakausi mahdollistaa toimenpiteiden tarkentamisen ja täydentämisen tarpeen mukaan. Vastuutaho vastaa toimenpiteen toteutumisen seurannasta ja tarvittavan yhteistyön kokoamisesta.

Tavoitteiden saavuttamista kuvaavat mittarit on esitetty dioilla visuaalisessa muodossa kaavioina. Kaaviot havainnollistavat kehitystä ja tavoitteiden toteutumista. Tavoitteisiin liittyvien toimenpiteiden toteutumista puolestaan kuvataan tekstimuotoisesti. Yhdessä kaaviot ja tekstimuotoiset kuvaukset muodostavat kokonaiskuvan sekä tavoitteiden toteutumisen tasosta että niiden eteen tehdyistä toimenpiteistä.

Suunnitelmaosan indikaattorit kuvaavat Naantalin tilannetta. Asiakirjan loppuun on koottu luettelo kaikista tässä hyvinvointisuunnitelmassa käytetyistä indikaattoreista, joiden kautta on mahdollista tarkastella myös muiden kuntien tai alueiden tilannetta sekä tehdä vertailuja alueiden ja eri vuosien välillä.

Terveet ja kestävät elintavat

Naantalissa asukkaat kokevat yleisesti voivansa hyvin, ja sairastavuutta esiintyy vähemmän kuin Varsinais-Suomen hyvinvointialueella keskimäärin.

Kaupunki panostaa aktiivisesti liikunnan edistämiseen ja kuntalaisille tarjotut liikukumahdollisuudet ovat monipuolisia. Erityistä huomiota kiinnitetään ryhmiin, jotka voivat helposti jäädä liikuntapalveluiden ulkopuolelle, kuten työttömiin, opiskelun ulkopuolella oleviin nuoriin, painonhallintaa tarvitseviin sekä seuratoiminnan ulkopuolella oleviin lapsiin ja nuoriin. Myös ikäihmisten ja erityistä tukea tarvitsevien lasten liikuntamahdollisuuksia on parannettu.

Kouluruokailu tukee lasten ja nuorten arjen hyvinvointia, ja erityisesti lukioikäiset ovat ottaneet sen osaksi päivittäistä rytmiään. Kouluissa on panostettu ruokailuun varattuun aikaan, jotta ruokailuhetki olisi rauhallinen ja terveellinen. Oppilaiden hyvinvointia seurataan laajoilla terveystarkastuksilla, joihin sisältyy myös opettajan arvio oppilaan toimintakyvystä ja jaksamisesta.

Uni nähdään tärkeänä osana lasten ja nuorten hyvinvointia, ja Naantalissa nuorten unen määrä vastaa valtakunnallista tasoa. Muut hyvinvointia tukevat elintavat, kuten säännöllinen aamupala ja päivittäinen liikunta, ovat yleisempiä nuoremmilla oppilailla. Pojat omaksuvat nämä tavat hieman tyttöjä useammin.

Hyvinvointia haastavat tekijät

- Arjen liikkumisen väheneminen ja passiivisen elämäntavan yleistyminen, erityisesti perheissä
- Vesiliikunnan tarjonnan riittämättömyys
- Ruokailutottumusten yksipuolisuus ja epäsäännöllisyys
- Lasten ja nuorten suun terveyden heikkeneminen
- Merkittävä osa nuorista nukkuu alle suositusten
- Nuorten väsymyksen ja uupumuksen lisääntyminen
- Nikotiinituotteiden lisääntynyt käyttö lasten ja nuorten keskuudessa

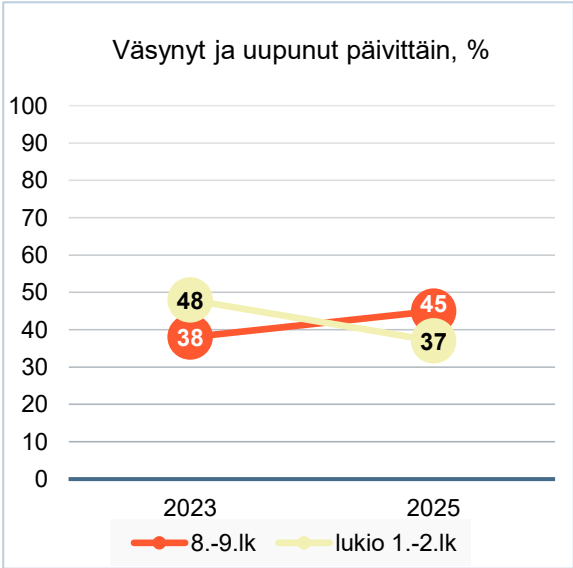
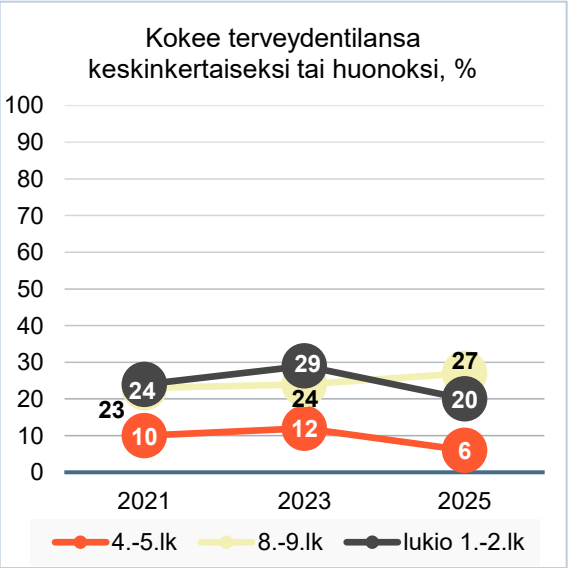
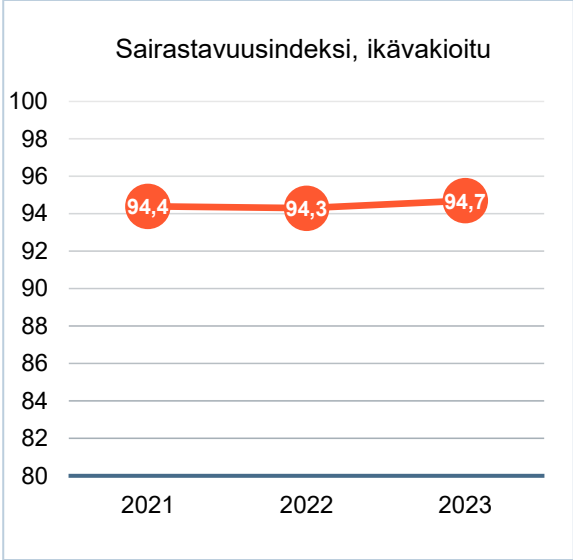
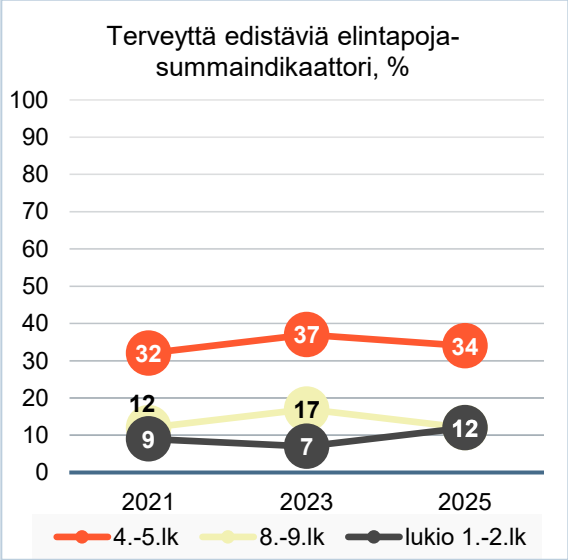
Esimerkkejä keinoista terveiden ja kestävien elintapojen edistämiseen
Tuetaan keinoja, joilla tieto terveistä ja kestävästä elintavoista muuttuu käytännöksi
Lisätään liikuntaan kannustavaa viestintää perheiden suuntaan
Tarjotaan mielekästä, päihteetöntä tekemistä vapaa-ajalla
Tarjotaan liikuntaneuvontaa kaikenikäisille kaupunkilaisille ja perheille
Huomioidaan päätöksiä tehdessä niiden vaikutus kaupunkilaisten hyvinvointiin

Naantali

Kuntalaiset ymmärtävät liikunnan, unen ja ravinnon merkityksen hyvinvoinnin perustana

Toimenpide	Vastuutaho
Viestitään arkiliikunnan, unen ja ravinnon merkityksestä ja tärkeydestä	Perusopetus, lukio, liikuntapalvelut
Lisätään tietoutta harrastamismahdollisuuksista ja harrastamisen hyödyistä	Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut
Tehdään yhteistyötä hyvinvointialueen asiantuntijoiden kanssa terveellisten elintapojen edistämisessä ja palveluihin ohjautumisen tukemisessa	Liikunta- ja hyvinvointipalvelut
Tehostetaan varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja koulujen liikuntakasvatusta	Liikuntapalvelut, varhaiskasvatus ja perusopetus
Järjestetään kohtaamisia, joissa tarjotaan vinkkejä arkeen uni-, ravinto- ja liikunta-asioissa.	Liikuntapalvelut, perusopetus ja lukio
Tuodaan esille kaupunkilaisten onnistumisia ja edistymistä terveiden elintapojen osalta.	Liikunta- ja hyvinvointipalvelut
Järjestetään liikunnan verkkokursseja	Naantalin opisto

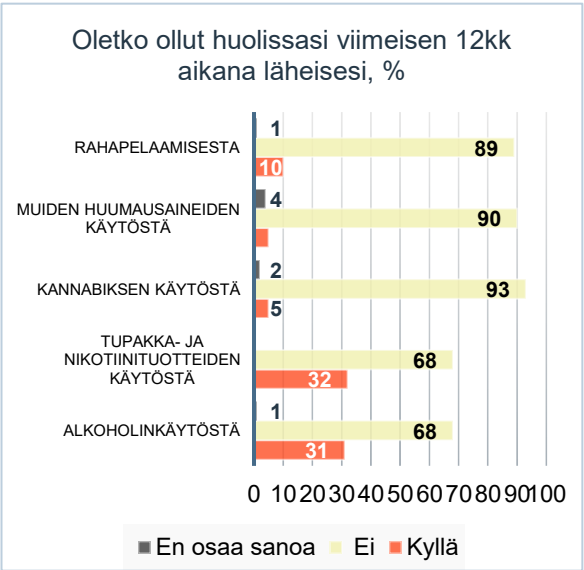
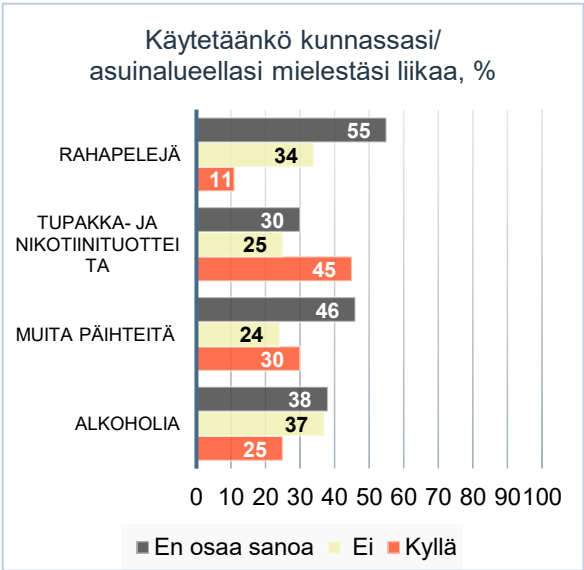
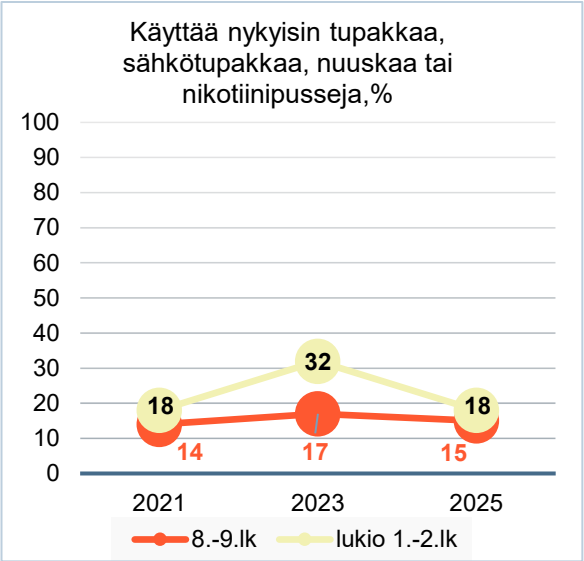
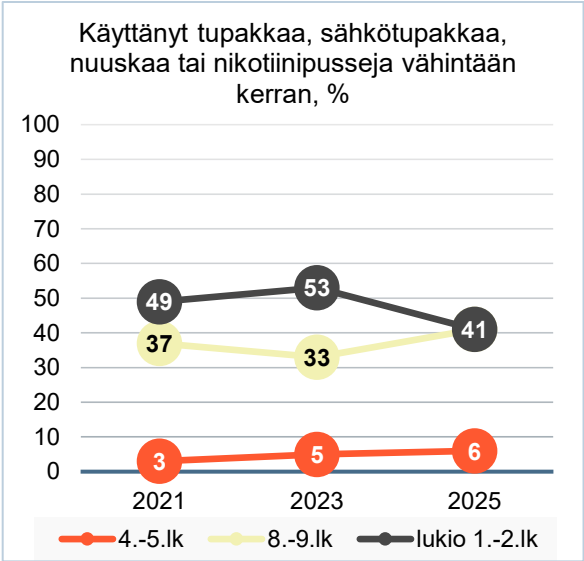
Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan muun muassa viestintäkampanjoiden, luentojen ja kurssien määrällä sekä hyvinvointialueen asiantuntijoiden kanssa toteutuvan yhteistyön laajuudella.

Kuntalaisten päihteiden käyttö vähenee

Toimenpide	Vastuutaho
Tehdään yhteistyötä järjestöjen kanssa päihdeasioissa	Liikunta- ja hyvinvointipalvelut
Otetaan liikuntaneuvonnassa esille myös päihteiden käyttö	Liikuntapalvelut
Otetaan käyttöön yhteinen päihteiden vastainen toimintamalli urheiluseuroissa	Liikuntapalvelut, hyvinvointipalvelut
Perusopetuksessa käytetään yhteistä päihteiden vastaista kasvatuksen mallia luokilla 5.-9.	Perusopetus

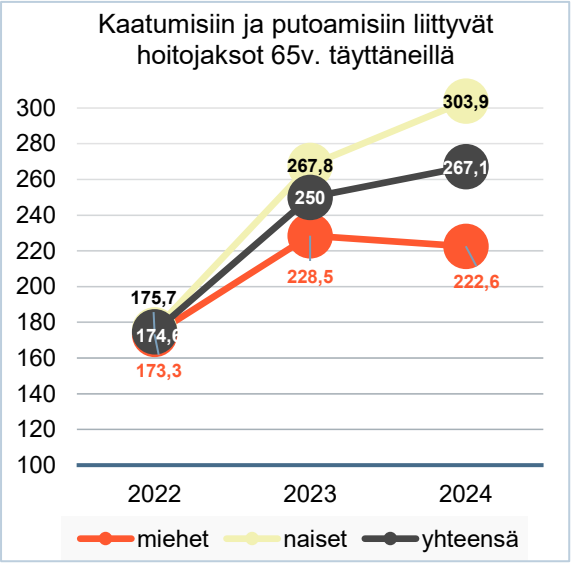
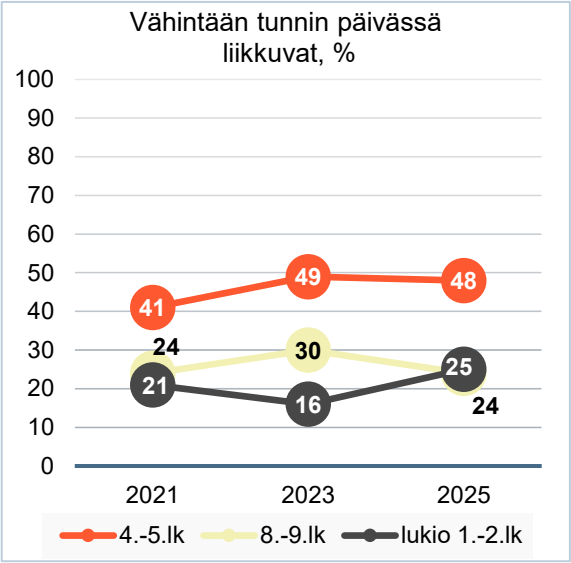
Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan muun muassa järjestöjen kanssa toteutuneiden yhteistyötapaamisten määrällä sekä urheiluseurojen päihteiden vastaisen toimintamallin käyttöönotolla. Perusopetuksen päihdekasvatusmallin toteutumista mitataan pidettyjen tuntien määrällä.

Arjessa liikkuminen lisääntyy kaikissa ikäryhmissä

Toimenpide	Vastuutaho
Tarjotaan matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia ja tapahtumia esteettömyyskuvaukset huomioiden	Liikunta- ja nuorisopalvelut
Tarjotaan kokeilukertoja eri liikuntaryhmiin	Liikuntapalvelut
Kehitetään välituntiliikunnan mahdollisuuksia, toiminnallista opetusta ja järjestetään kouluissa liikuntaan innostavia tapahtumia.	Perusopetus, lukio
Viedään liikuntapalveluita asiakkaiden arjen toimintaympäristöön	Liikuntapalvelut

Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan muun muassa liikuntamahdollisuuksien hyödyntämisen ja yhteistyön määrän kautta. Arvioinnissa huomioidaan esimerkiksi eri ikäisten liikkujien osallistumismäärä, kumppaniverkoston laajuus, kokeilukertojen määrä sekä koulujen ei-kilpailulliset liikuntatapahtumat. Osallistujamäärät antavat viitteitä myös tavoitteen saavuttamisesta.

Osallisuus kunnan voimavarana

Osallisuuden kokemus on keskeinen hyvinvoinnin tekijä, ja sen tiedetään olevan yhteydessä terveyteen, toimintakykyyn, työkykyyn, mielenterveyteen ja elämänlaatuun. Osallisuus tarkoittaa kuulumisen ja vaikuttamisen kokemusta sekä mahdollisuutta elää oman näköistä elämää. Se liittyy ihmisen mahdollisuuksiin osallistua yhteisöönsä, tulla kuulluksi ja vaikuttaa omiin asioihinsa. Yhteisöllisyyden vahvistaminen vähentää eriarvoisuutta, köyhyyttä, syrjäytymistä ja syrjintää. Hyvinvoinnin perusta on kokemus hyväksytyksi tulemisesta ja siitä, että ihminen voi olla oma itsensä.

Naantalissa korostetaan jokaisen oikeutta tuntea olonsa turvalliseksi ja arvostetuksi. Kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelma ohjaa työtä eriarvoisuuden vähentämiseksi ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Suunnitelmallinen lähestymistapa tukee yhteisöllisyyttä ja ehkäisee yhteiskunnan jakautumista. Ikääntyneiden yksinasuminen kuvastaa heidän hyvää toimintakykyään ja itsenäisyyttään, ja se nähdään positiivisena merkinä arjessa selviytymisestä.

Naantali

Osallisuutta edistetään Naantalissa monin käytännön keinoin. Vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto tuovat eri väestöryhmien äänen päätöksentekoon. Koulujen oppilaskunnat vahvistavat lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia omassa arjessaan. Lasten ja nuorten vanhemmille järjestetään säännöllisesti kaikille avoimia vanhempainiltoja.

Kaupunki hyödyntää osallistavaa budjetointia, jossa asukkaat voivat olla mukana suunnittelemassa ja päättämässä verovarojen käytöstä. Lisäksi tarjolla on muita osallistumis- ja vaikuttamiskanavia, kuten palautekanavia, kuntalaisaloitteita, kuulemis- ja asukastilaisuuksia, asiakasraateja, kyselyitä sekä yrittäjille suunnattuja tilaisuuksia.

Matalan kynnyksen harrastusmahdollisuudet ja hyvin saavutettavat lähipalvelut tukevat yhteisöllisyyttä ja asukkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämäänsä ja asuinympäristöönsä.

Hyvinvointia haastavat tekijät

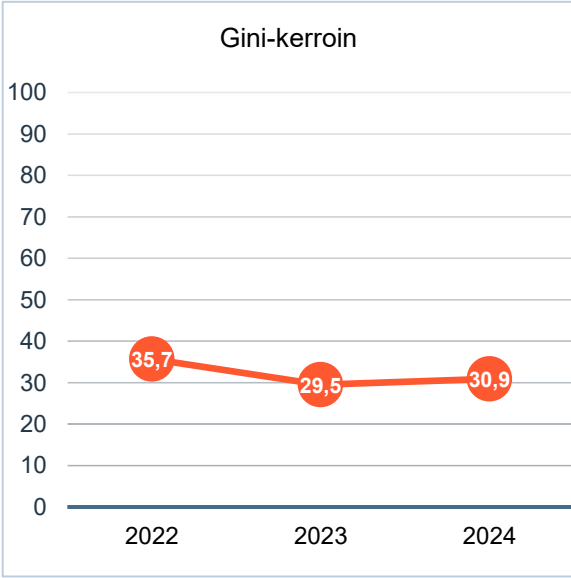
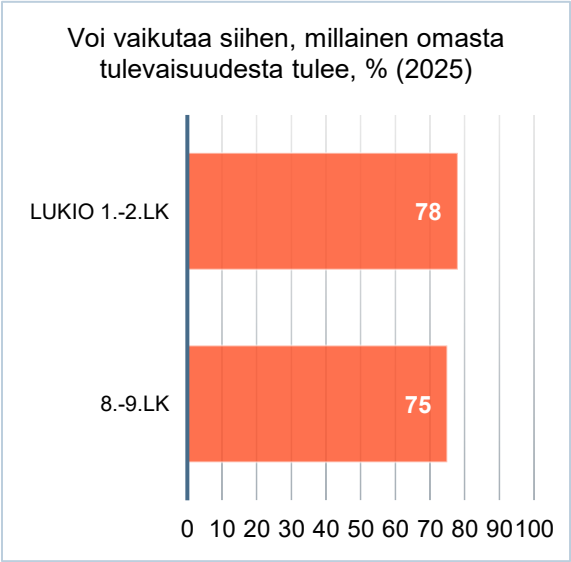
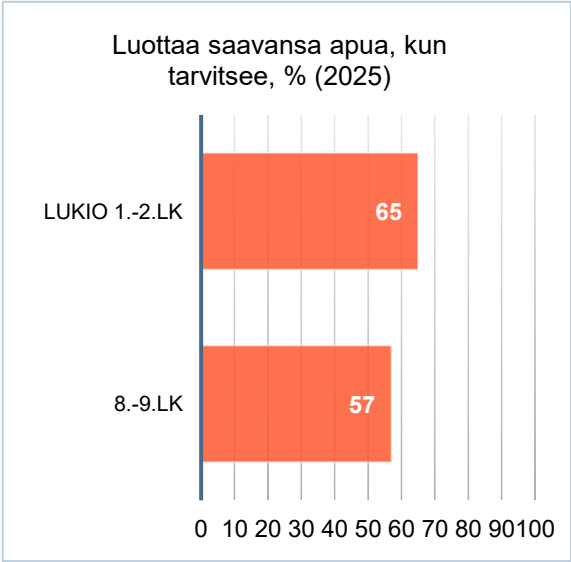
- Eriarvoisuuden kokemusten lisääntyminen kaikissa ikäryhmissä
- Palveluiden saatavuuden ja koulutusmahdollisuuksien koettu epätasa-arvo
- Yhteiskunnan polarisoituminen, erityisesti liikkumisen ja nuorten hyvinvoinnin osalta
- Ikääntyneiden yksinäisyyden lisääntyminen
- Sosiaalinen eristäytyminen yksinasuvien keskuudessa
- Oikea-aikainen viestintä ja sekä oikea viestintätapa, jossa on huomioitu kohderyhmä

Esimerkkejä keinoista osallisuuden vahvistamiseen kunnan voimavarana
Tuetaan vanhemmuutta eri tavoin
Varmistetaan riittävät resurssit kulttuurin tarjoamiseen kaiken ikäisille
Käytetään viestintäkanavina eri kohderyhmille tärkeitä kanavia
Tuodaan avoimesti ja aktiivisesti esiin tietoa kuntalaisiin kohdistuvista huolista ja epäkohdista
Osallistetaan kuntalaisia kehittämissyöhyöhön kyselyiden ja raatien avulla
Tuetaan kuntalaisten mahdollisuuksia mielekkääseen ja merkitykselliseen toimintaan

Osallisuus ja yhdenvertaisuus vahvistuvat

Toimenpide	Vastuutaho
Järjestetään harrastemessut ja muita yhteisöllisyyttä edistäviä tapahtumia	Sivistyspalvelut
Tarjotaan matalan kynnyksen tilaisuuksia vanhemmuuden tueksi	Vaka, perusopetus, nuorisopalvelut
Mahdollistetaan varhaiskasvatus/päiväkotirakennukset eri-ikäisten kohtaamispaikkana	Vaka ja tilalaitos
Järjestetään asukasraateja	Tekniset palvelut
Nostetaan Nastassa varsinkin ikäihmisille tärkeää tietoa	Nastan toimituskunta
Päivitetään palvelutoimintaa koskeva yhdenvertaisuus-suunnitelma ja asetetaan tavoitteet v.2027	Hallintopalvelut
Laaditaan osallisuussuunnitelma	Hallintopalvelut

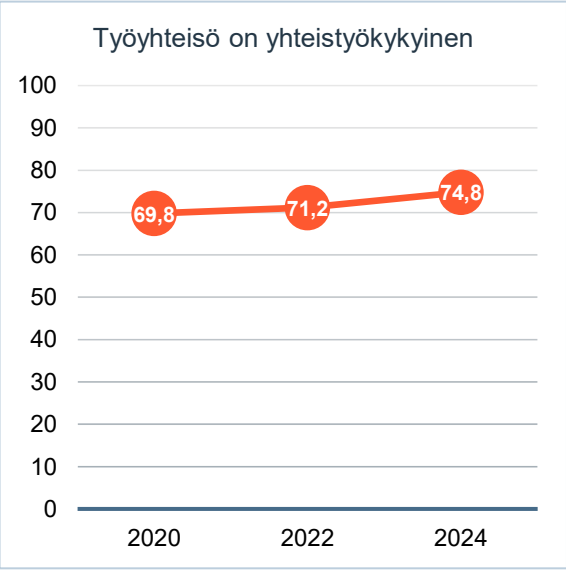
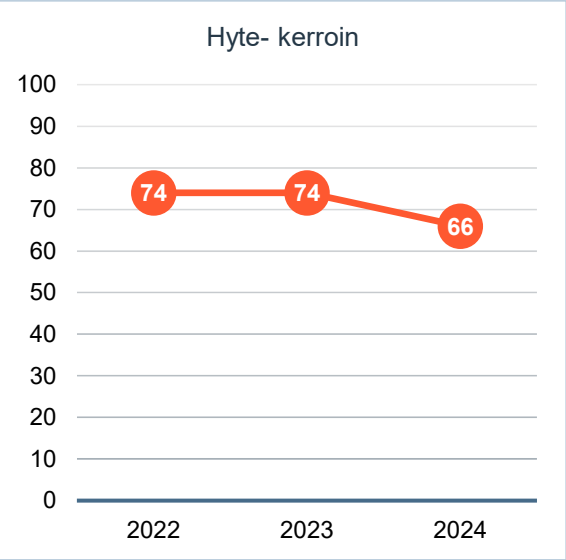
Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan muun muassa tilaisuuksien ja tapahtumien määrän sekä osallistujamäärien perusteella, osallisuussuunnitelman laatimisen ja käyttöönoton kautta sekä ikäihmisille suunnattujen Nasta-artikkelien määrällä.

Kunnan toimintakulttuuri ja päätöksenteko tukevat ennakoivaa ja yhdessä tehtävää hyvinvointityötä

Toimenpide	Vastuutaho
Kehitetään vaikuttamistoimielinten ja toimialojen yhteistyötä ja integroidaan vaikuttamistoimielinten toimintasuunnitelmat osaksi toimialojen hyvinvointityötä.	Hyvinvointipalvelut, nuorisopalvelut
Vahvistetaan päättäjien tietoisuutta eri tulosalueista säännöllisillä iltakouluilla	Kaikki
Järjestetään valtuustoseminaari hyvinvointiasioista valtuustokauden aikana	Sivistyspalvelut
Arvioidaan vaikutuksia asioiden valmistelussa asiasisällön mukaisesti	Kaikki toimialueet
Laaditaan kuntakohtainen hyvinvointikysely kattavamman nykytilan saamiseksi	Hyvinvointipalvelut

Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan muun muassa kuntakohtaisen hyvinvointikyselyn laatimisen ja toteuttamisen perusteella. Lisäksi arvioidaan vaikuttamistoimielinten toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista, päättäjien iltakoulujen säännöllisyyttä ja osallistujamääriä sekä valtuustoseminaarin toteutumista valtuustokauden aikana.

Viestintä tavoittaa kaikki kuntalaiset

Toimenpide	Vastuutaho
Kasvatetaan sosiaalisen median seuraajamääriä ja tarjotaan somessa tietoa, vastauksia kysymyksiin sekä mahdollisuus keskustella ja vaikuttaa	Viestintä yhteistyössä kaupungin tulosalueiden kanssa ja kaikki somekanavia ylläpitävät
Viestitään tapahtumakalenterin käytöstä monikanavaisesti ja aktiivisesti sekä kannustetaan toimijoita viemään tapahtumia kalenteriin	Viestintä
Lisätään tietoisuutta vapaaehtoistehtävistä	Vapaaehtoistehtävien koordinaattorit
Viestitään selkeästi ja saavutettavasti, vuorovaikutteisesti sekä monikanavaisesti kohderyhmät huomioiden	Kaikki kaupungin työntekijät
Kannustetaan ja tuetaan myös johtoa ja koko henkilöstöä viestimään	Viestintä
Kannustetaan yhdistyksiä viestimään mm. paikallislehtien menovinkit –palstoilla, sosiaalisessa mediassa ja tapahtumakalenterissa netissä	Avustuksia myöntävät tahot
Toteutetaan maksullisia kampanjoita teemoista, jotka kaipaavat enemmän kohdennettua näkyvyyttä	Kaupungin tulosalueet yhteistyössä viestinnän kanssa
Edistetään viestintää ulkonäytöllä/ulkonäytöillä keskustan alueella	Viestintä, yhdyskuntatekniikka

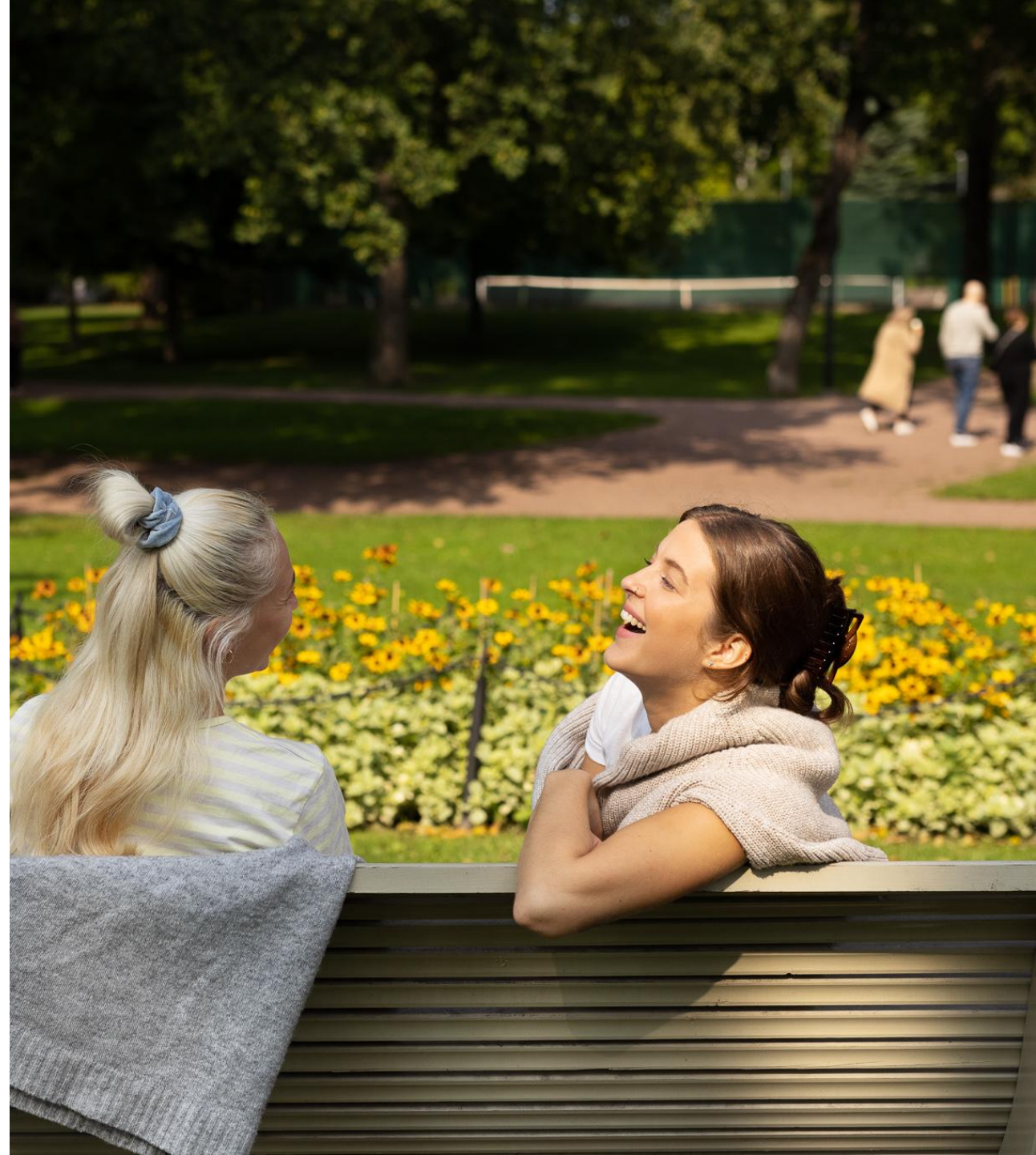
Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan muun muassa sosiaalisen median pääkanavien seuraajamäärien ja vuorovaikutuksen sekä tapahtumakalenterin kävijämäärien perusteella. Lisäksi seurataan mediaosumia hyödyntäen verkkopalvelun ja sosiaalisen median analytiikkaa, verkkosivujen auditointia sekä vapaaehtoisten määrää. Viestinnän koulutusten ja sparrausten sekä toteutuneiden kampanjoiden määrää ja niiden tavoitettavuutta seurataan myös.

Hyvä mieli, hyvä elämä

Lapsuudessa ja nuoruudessa elämään tyytyväisyys on keskeinen hyvinvoinnin mittari. Naantalissa alakouluikäiset kokevat elämänsä pääosin myönteiseksi, ja tilanne on hieman parempi kuin valtakunnallisesti. Yläkoulu- ja lukioikäisten tyytyväisyys on viime vuosina parantunut, ja pojat kokevat elämänsä tyttöjä myönteisemmin kaikissa ikäryhmissä.

Varhaiskasvatus tavoittaa Naantalissa suuren osan alle kouluikäisistä, ja perheet ovat palveluihin tyytyväisiä. Varhaiskasvatus nähdään tärkeänä osana lapsiperheiden arkea ja lasten hyvinvointia. Nuorten kokema positiivinen mielenterveys on lähellä valtakunnallista tasoa. Pärjäävyyden tunne, optimismi ja onnellisuus ovat tärkeitä voimavaroja nuorten kasvun ja arjessa jaksamisen tukena. Koulupoissaoloihin puuttumisen yhteinen toimintamalli tukee ennaltaehkäisevää työtä ja vahvistaa monialaista yhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Naantalin nuorisotyö on monipuolista ja saavutettavaa. Kaupungissa toteutuvat kaikki keskeiset nuorisotyön muodot, kuten pienryhmätoiminta, etsivä nuorisotyö ja kouluissa tehtävä nuorisotyö. Nuorisotyö toimii tärkeänä yhteistyökumppanina koulujen kanssa ja tukee nuorten hyvinvointia arjessa.

Naantali

Lasten ja nuorten vapaa-ajan harrastustoimintaa järjestetään Naantalissa valtakunnallisen Harrastamisen Suomen mallin sekä kaupungin oman Harrastustakuu-mallin puitteissa. Molempien toimintamallien tavoitteena on tarjota naantalilaisille lapsille ja nuorille monipuolisia ja matalan kynnyksen mahdollisuuksia harrastamiseen ja uusien harrastusten kokeilemiseen vapaa-ajalla. Harrastustoiminnalla tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia mielekkääseen vapaa-ajan tekemiseen.

Vapaan sivistystyön ja kulttuuripalveluiden tarjonta on laajaa. Opisto ja musiikkiopisto tavoittavat vuosittain suuren määrän lapsia, nuoria ja aikuisia. Kirjastot, museot ja teatterit ovat helposti saavutettavissa, ja myös luontoalueet tarjoavat mahdollisuuden lähiliikkumiseen ja mielen hyvinvoinnin vahvistamiseen.

Hyvinvointia haastavat tekijät

- Vanhempien jaksaminen ja kasvatusvastuun muutokset herättävät keskustelua
- Kasvatusosaamisen koetaan paikoin heikentyneen
- Nuorten hyvinvoinnissa näkyy sukupuolten välinen ero: tytöt kokevat positiivista mielenterveyttä poikia harvemmin ja kokevat ahdistuneisuutta enemmän. Yläkoulussa ahdistuneisuuden kokeminen on lisääntynyt, vaikka lukiossa tilanne on hieman rauhoittunut.
- Nuorten kokema ahdistuneisuus
- Ikääntyneiden yksinäisyys

Esimerkkejä keinoista mielen hyvinvoinnin ja hyvän elämän tukemiseen

Tarjotaan matalan kynnyksen tukea kaikille oppilaille ja opiskelijoille.

Tarjotaan tukea vanhemmille siellä missä perheet ovat

Varmistetaan kaavoituksella, että lähiluonto on helposti saavutettavissa kaikilta asuinalueilta

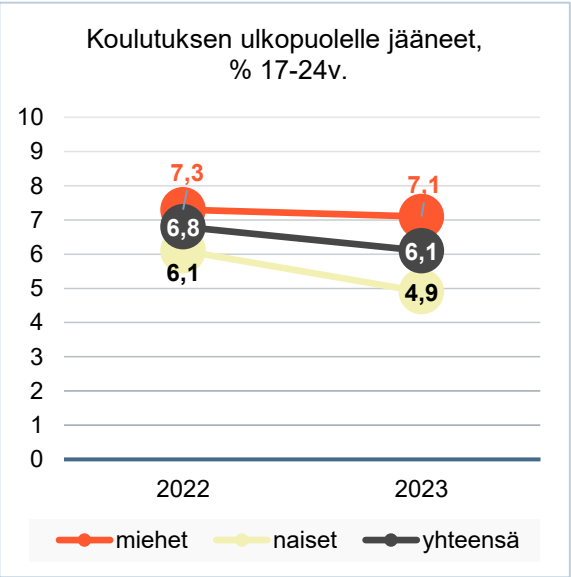
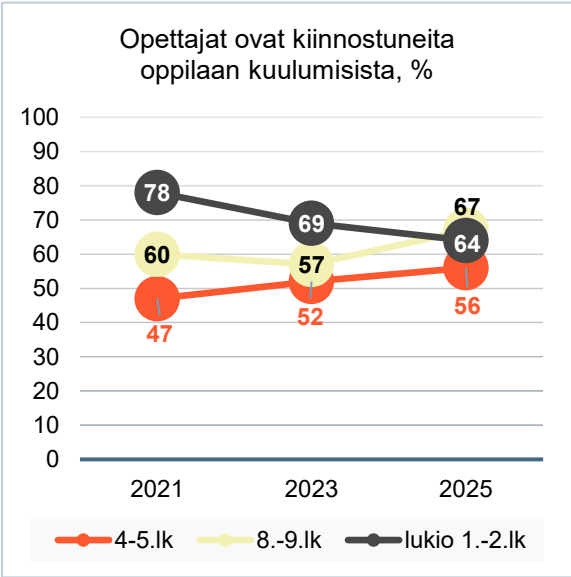
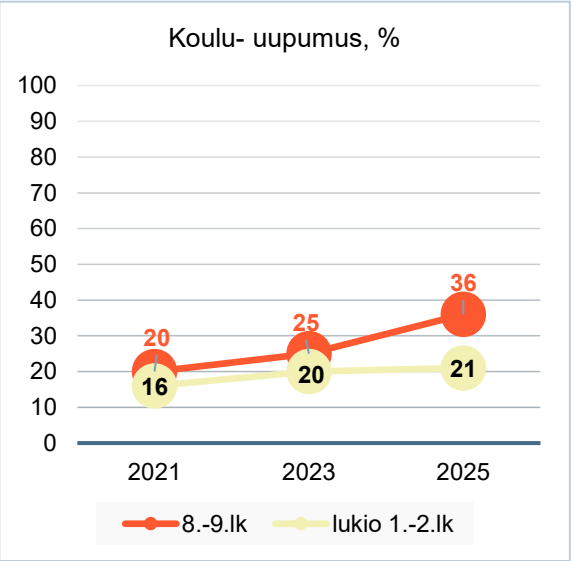
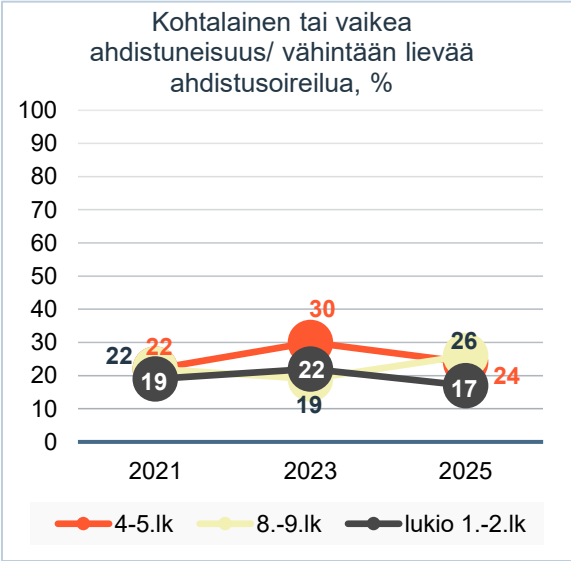
Tuodaan luontomahdollisuuksia aktiivisesti esille viestinnässä

Tarjotaan monipuolisesti harrastus- ja liikuntamahdollisuuksia kaupungin eri osissa

Jokaisella nuorella on oma turvaverkosto ja saatavilla kohdennettua tukea

Toimenpide	Vastuutaho
Koulu- personal trainer jalkautuu kaikille kouluille ja tekee yhteistyötä muiden tukipalveluiden kanssa.	Liikuntapalvelut
Resursoidaan oppimisen tuen lakimuutoksen mukaisesti	Varhaiskasvatus, perusopetus, lukio
Otetaan Yhteisövaikuttavuus-malli käyttöön monialaisessa yhteistyössä	Sivistyspalvelut
Kouluissa aikuiset tarjoavat tukea myös aktiivisesti ilman, että lapsen tai nuoren tarvitsee pyytää apua	Perusopetus, lukio

Toimenpiteitä arvioidaan kouluterveyskyselyn tulosten lisäksi muun muassa koulu- personal trainerin asiakasmäärän ja tavoitteiden toteutumisen perusteella. Lisäksi seurataan oppimisen tuen toteutumisen tilastoja sekä erilaisia hyvinvointia mittaavia tilastoja.

Tukea vanhemmuuden voimavaroihin on tarjolla ja käsitys vanhemmuuden vastuusta on lisääntynyt

Toimenpide	Vastuutaho
Mahdollistetaan lasten harrastusten aikana vanhemmille oma, yhteinen liikunta	Liikuntapalvelut, seurat
Vahvistetaan vanhemmuuden tukeen liittyvää keskustelua huoltajien kanssa. Viestitään vanhemmuuden tukeen liittyvistä asioista yhtenäisesti.	Varhaiskasvatus, perusopetus, lukio yhdessä hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.
Toteutetaan ennaltaehkäisevää perheohjausta kunnan palveluna	Varhaiskasvatus

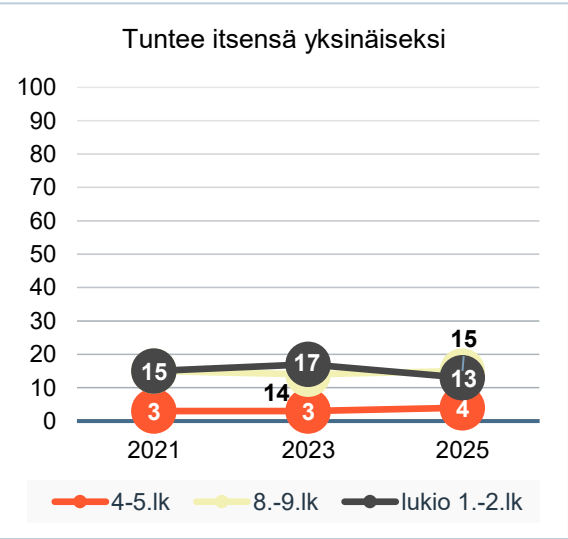
Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan muun muassa kunnan järjestämän ennaltaehkäisevän perheohjauksen toteutumisen perusteella. Lisäksi seurataan vanhemmille lasten harrastusten aikana suunnattujen liikuntaryhmien määrää ja osallistujamääriä sekä osallistujamääriä vanhemmille suunnatuissa yhteisissä tilaisuuksissa ja keskusteluissa.

Kaikille kuntalaisille tarjotaan mielekästä vapaa-ajan tekemistä

Toimenpide	Vastuutaho
Lisätään nuorille vapaa-aikatiiloja	Nuorisopalvelut, tilapalvelut
Rakennetaan/ muutetaan päiväkotien ja koulujen pihat lähiliikuntapaikoiksi	Tilapalvelut yhteistyössä sivistyspalvelut
Tarjotaan opistossa monipuolinen kurssi-, luento- ja tapahtumatarjonta eri-ikäisille	Naantalin opisto
Tarjotaan Musiikkiopistossa eri vaihtoehtoin harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia musiikin parissa erityisesti lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille	Musiikkiopisto

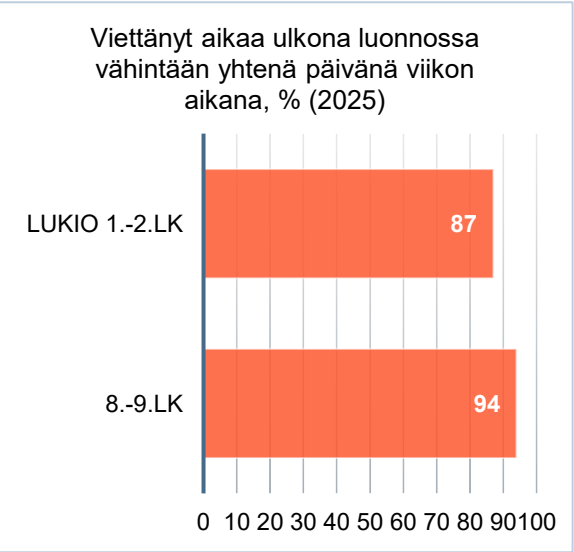
Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan muun muassa vapaa-aikatiilojen ja lähiliikuntapaikkojen määrän (kappaleina tai neliöinä) perusteella. Lisäksi seurataan opiston ja musiikkiopiston kurssitarjonnan määrää, mitattuna kursseina, tunteina tai henkilötyövuosina (HTV).

Mahdollistetaan hyvä luontosuhde

Toimenpide	Vastuutaho
Järjestetään luontoliikuntaa tukevia luontoliikuntaryhmiä ja tapahtumia kaiken ikäisille	Liikuntapalvelut
Kannustetaan viestinnän ja erilaisten kampanjoiden avulla kuntalaisia liikkumaan lähiluonnossa.	Liikuntapalvelut yhteistyössä viestinnän kanssa
Hyödynnetään Saaristokasvatusmateriaalia	Varhaiskasvatus ja perusopetus
Nostetaan kirjastoissa esiin luontoteemoja eri tavoin	Kulttuuripalvelut
Toteutetaan varhaiskasvatuksessa oma luontoryhmä	Varhaiskasvatus

Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan muun muassa luonto-liikuntaryhmien ja tapahtumien määrän sekä osallistujamäärien perusteella. Lisäksi seurataan viestintäkampanjoiden määrää ja niiden tavoitettavuutta, saaristo-kasvatusmateriaalin käyttöastetta sekä varhaiskasvatuksen luontoryhmän kokoontumiskertojen määrää.

Turvallinen ja sujuva arki

Turvallisuuden tunne muodostuu monista tekijöistä, kuten omista ja läheisten kokemuksista, uutisoinnista ja yleisestä ilmapiiristä. Naantalissa arki on monin tavoin turvallista ja sujuvaa. Fyysisesti turvallinen ympäristö, laadukkaat palvelut sekä sosiaalinen tuki muodostavat kokonaisuuden, joka tukee hyvinvointia eri elämäntilanteissa.

Naantalin puhdas ja elinvoimainen saaristoluonto tukee kuntalaisten hyvinvointia. Rakennettuja ympäristöjä suunnitellaan ja kehitetään turvallisuuden ja esteettömyyden näkökulmasta. Kaupungin erityisiä luontoarvoja ovat maisemallisesti vaikuttavat saaristokalliot, kalliometsät sekä niityt ja kedot, joiden säilyttämiseen pyritään kaavoituksen keinoin. Laajat puisto- ja virkistysalueet ovat helposti saavutettavissa, ja niiden ylläpito edistää asukkaiden viihtyvyyttä.

Kunnan tarjoamat peruspalvelut ovat hyvin kuntalaisten saavutettavissa, mikä tukee turvallista ja toimivaa arkea. Lapsiperheiden osuus väestöstä on merkittävä, ja pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavien perheiden määrä on selvästi valtakunnallista keskiarvoa pienempi. Perheiden taloudellinen tilanne on keskimäärin vakaa.

Työkyvyttömyys on hieman harvinaisempaa kuin hyvinvointialueella keskimäärin, ja tilanne vastaa valtakunnallista tasoa. Myös vaikeasti työllistyvien määrä on Naantalissa muuta Suomea pienempi, mikä kertoo siitä, että suuri osa työikäisistä on mukana työelämässä tai palveluiden piirissä.

Ikäluokkien vanhetessa ikäihmisten palvelutarve kasvaa. Ennaltaehkäiseviä palveluita tuotetaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa kaikenikäisille.

Naantalissa valtaosa lapsista ja nuorista kokee koulun turvalliseksi paikaksi. Koulukiusaamisen esiintyvyys vaihtelee eri kouluasteilla, mutta kehityssuunta on monin osin myönteinen. Oppilaat puolustavat toisiaan yhä useammin, mikä kertoo yhteisöllisyyden ja myönteisen ilmapiirin vahvistumisesta. Kiusaamisen vastainen ja ennaltaehkäisevä työ pidetään silti jatkuvasti esillä.

Naantalin liikenneturvallisuustyötä koordinoidaan liikenneturvallisuustyöryhmässä. Liikenneturvallisuus on tilastojen valossa erinomaisella tasolla. Vaikka poliisin tietoon tulleet rikokset ovat hieman lisääntyneet, rikosten määrä on edelleen selvästi pienempi kuin Suomessa keskimäärin.

Naantalissa on vireää yhdistys- ja seuratoimintaa, joka tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia harrastamiseen tai osallistumiseen. Kunta tukee yhteisöllisyyttä avustamalla yhdistysten ja seurojen toimintaa sekä tarjoamalla vapaaehtoistehtäviä muun muassa kouluissa, päiväkodeissa, kirjastoissa sekä liikunta-, kulttuuri- ja harrastustoiminnan parissa.

Hyvinvointia haastavat tekijät

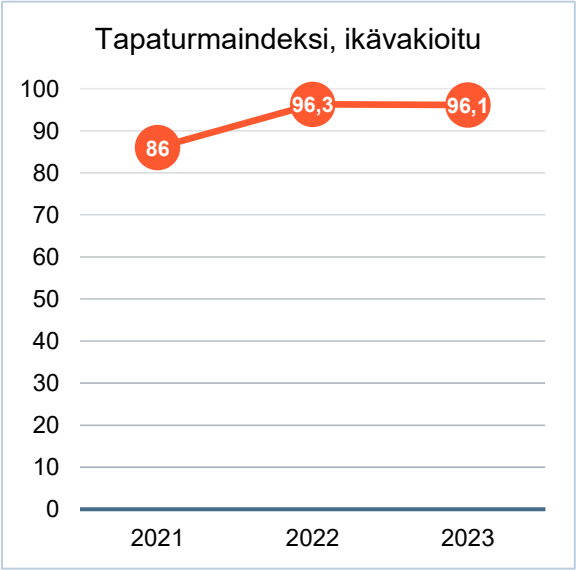
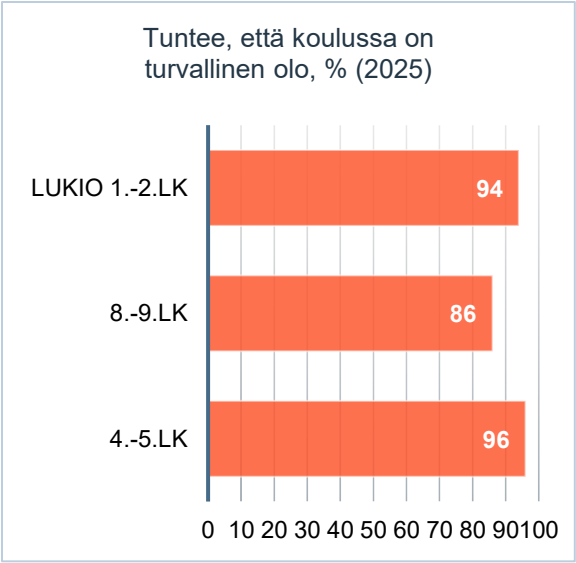
- Kaupungissa nähdään edelleen tarvetta kestävästä liikkumisesta edistämiseksi, vaikka kevyen liikenteen väyliin on panostettu
- Yläkoulussa koulukiusaaminen on hieman yleistynyt, ja halukkuus hakea aikuisen apua on vähäisempää kuin nuoremmilla oppilailla
- Yläkouluikäisten kokemukset fyysisestä väkivallasta ovat hieman yleisempiä kuin muualla
- Nuorten syrjäytymisriski on Naantalissa korkeampi kuin valtakunnallisesti
- Kesätyö- ja työpaikkojen väheneminen on lisännyt nuorten riskiä jäädä yhteiskunnan ulkopuolelle
- Perusopetuksessa on huolta yksittäisten oppilaiden poissaolojen lisääntymisestä, mikä voi osaltaan lisätä syrjäytymisen riskiä
- Yksinäisyys kaikissa ikäryhmissä
- Ikäihmisten huoli asioiden hoitamisen ja palveluiden saamisen vaikeutumisesta mm. digitalisaation myötä
- Sään ääri-ilmiöiden, kuten helteiden, rankkasateiden ja tulvien lisääntyminen

Esimerkkejä keinoista turvallisen ja sujuvan arjen parantamiseen
Huomioidaan sään ääri-ilmiöiden haittojen ehkäisy ja minimointi suunnittelussa ja toteutuksessa
Noudatetaan ja tehdään näkyväksi kaupungin eettiset periaatteet
Tuetaan yritysten ja yhdistysten toimintaedellytyksiä
Tehdään kiusaamisen ehkäisyn työtä yhdessä huoltajien kanssa
Tarjotaan palveluita kattavasti koko kaupungin alueella
Edistetään viihtyisää, toimivaa ja turvallista työilmapiiriä

Palvelut ovat saavutettavia ja asuinympäristöt turvallisia

Toimenpide	Vastuutaho
Täydennetään yleistä liikuntatarjontaa harkinnan mukaan alueilla, joilla liikuntatarjontaa ei ole	Liikuntapalvelut
Lisätään palveluliikenteen markkinointia yleisesti ja kohdennetusti	Tekniset palvelut
Huolehditaan, että ympäristö pidetään siistinä ja ilkivallasta aiheutuneet vahingot korjataan	Tekniset palvelut
Laaditaan ja otetaan käyttöön turvallisen tilan periaatteet kaikissa kaupungin toiminnoissa	Laaditaan hyte-työryhmän toimesta ja kaikki ottavat käyttöön
Parannetaan liikenneturvallisuutta	Liikenneturvallisuus-työryhmä
Parannetaan kävely- ja pyöräilyolosuhteita	Tekniset palvelut
Hyödynnetään luontopohjaisia ratkaisuja sään ääri-ilmiöiden aiheuttamien haittojen minimoimiseksi	Tekniset palvelut
Kehitetään ikääntyneiden palveluneuvontaa kunnan näkökulmasta	Hyvinvointipalvelut

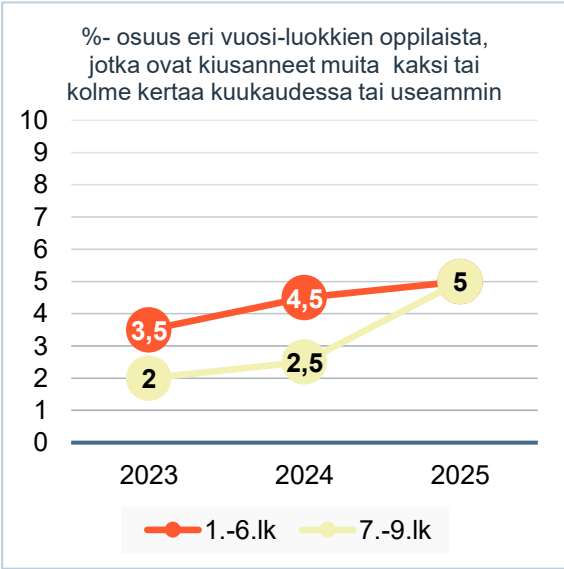
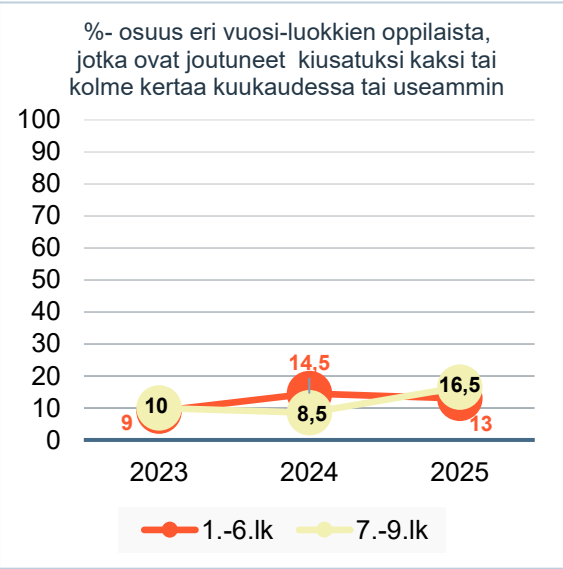
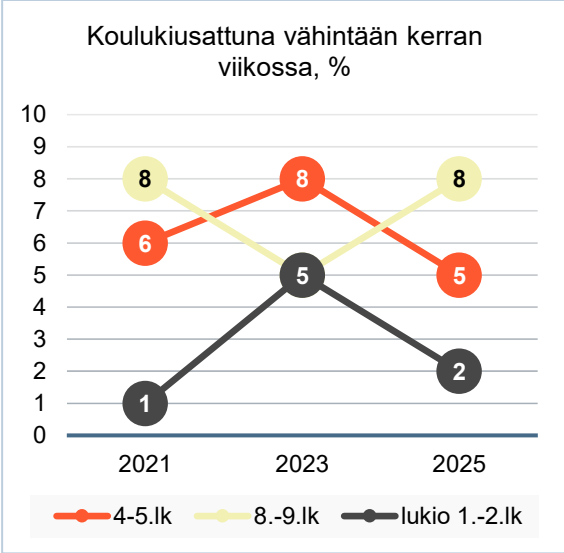
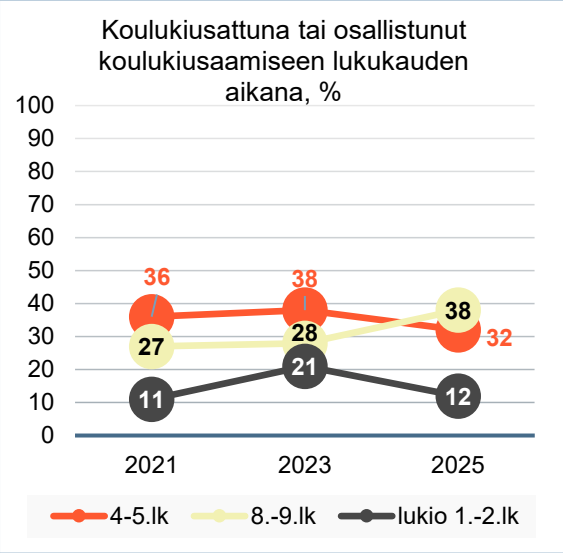
Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan muun muassa turvallisen tilan periaatteiden laatimisen ja käyttöönoton perusteella. Lisäksi seurataan liikenneturvallisuussuunnitelman sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toteutuneiden toimenpiteiden määrää vuosittain.

Erilaiset kiusaamisen kokemukset vähenevät

Toimenpide	Vastuutaho
Otetaan käyttöön vihapuheen ja häirinnän vastainen toimintamalli perusopetuksessa	Perusopetus
Pidetään Someturva-palvelu käytössä	Perusopetus, lukio, nuorisopalvelut

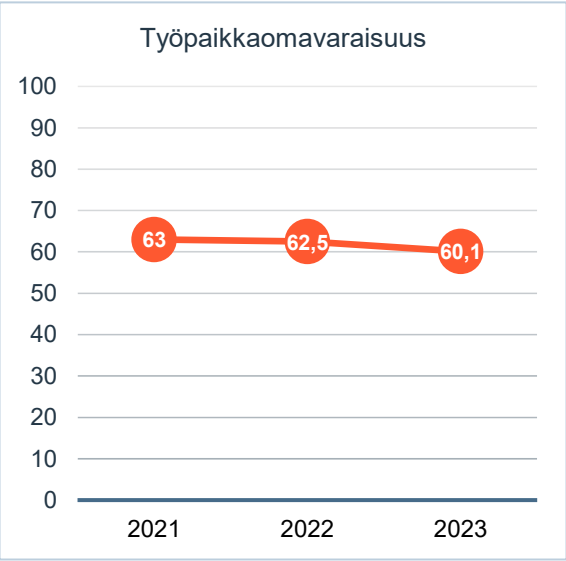
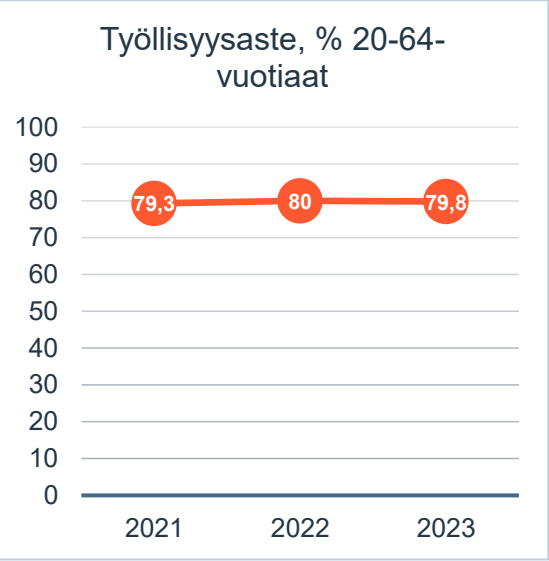
Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan muun muassa KiVa-koulu- ja kouluterveyskyselyn tuloksien perusteella. Lisäksi seurataan Someturva-palvelun aktivointien määrää ja palvelun käyttömäärää.

Työttömyys vähenee, koulutuksen merkitys kasvaa ja työpaikkaomavaraisuus nousee

Toimenpide	Vastuutaho
Tarjotaan työttömille mahdollisuus koulutus- ja valmennuspalveluihin sekä palkkatukeen	Työllisyyspalvelut
Työllistetään oppisopimuksella ja tarjotaan työkokeilupaikkoja kaupungin yksiköihin vaikeassa työmarkkina-asemassa oleville	Työllisyyspalvelut
Tarjotaan alkavan yrittäjän neuvontapalvelua	Elinkeinopalvelut
Pyritään tukemaan ja mahdollistamaan yrittäjien hyvinvointia tukevia toimenpiteitä.	Elinkeinopalvelut
Tarjotaan alkavalle yrittäjälle starttirahamahdollisuus	Elinkeinopalvelut

Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan muun muassa kunnan rahoitusosuuden toteutumisella työttömyystuissa talousarvion mukaisesti. Lisäksi seurataan aloittavan yrityksen neuvontaa saaneiden osuutta sekä starttirahaa saaneiden osuutta, tavoitetasona yksi kolmasosa vuoden aikana kaupungissa aloittaneista yrityksistä. Myös yrittäjien hyvinvointiin keskittyvien tilaisuuksien järjestämistä arvioidaan, tavoitteena kaksi tilaisuutta vuodessa.

3 Arviointi ja päätöksenteko

Väestöryhmien välisiä terveyseroja sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehtyjä toimenpiteitä seurataan ja raportoidaan vuosittain. Joka vuosi laadittavaan hyvinvointikertomukseen kootaan vuoden aikana tavoitteita tukevat toteutuneet toimenpiteet sekä arvioidaan niiden toteutumista suhteessa suunniteltuihin toimenpiteisiin. Keskeisimmistä toteutetuista toimenpiteistä raportoidaan vuosittain myös tilinpäätöksen yhteydessä.

Hyvinvoinnin nykytilaa sekä tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta tarkastellaan samassa seurannassa. Mikäli tarkastelu osoittaa muutoksia, joilla on kielteistä vaikutusta kuntalaisten hyvinvointiin, suunnitellaan tilanteen parantamiseksi uusia toimenpiteitä.

Suunnitelmakauden lopuksi laaditaan laaja hyvinvointikertomus, joka kokoaa yhteen vuosien 2026–2030 toteutetut toimenpiteet sekä arviot tavoitteiden toteutumisesta.

Naantalin kaupungin laaja hyvinvointikertomus- ja suunnitelma vuosille 2026–2030 on hyväksytty Naantalin kaupunginvaltuustossa 9.2.2026

4 Hyvinvointikertomusta tukevat muut ohjelmat ja suunnitelmat

Naantalin kaupunkistrategia 2026-2029

[Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2029](#)

[Naantalin varhaiskasvatussuunnitelma](#)

[Naantalin varhaiskasvatuksen toimintalinjaus 2024–2028](#)

[Naantalin esiopetuksen opetussuunnitelma 2025](#)

[Perusopetuksen opetussuunnitelma](#)

[Naantalin lukion opetussuunnitelma](#)

[Naantalin kaupungin opiskeluhooltosuunnitelma](#)

[Kaavoitusohjelma 2025-2028](#)

[Ympäristö- ja ilmasto-ohjelma 2024-2030](#)

[Naantalin kaupungin elinvoimaohjelma 2026](#)

[Naantalin kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelma 2022-2026](#)

[Naantalin kaupungin kotouttamisohjelma 2023-2026](#)

[Naantalin liikenneturvallisuussuunnitelma](#)

Liikkumisohjelma

[Naantalin vanhusneuvoston toimintasuunnitelma 2026](#)

[Naantalin vammaisneuvoston toimintasuunnitelma 2026](#)

[Nuorisovaltuuston toimintasuunnitelma 2026](#)

[Varsinais- Suomen alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026-2029](#)

[Strateginen viestintäsuunnitelma vuoteen 2030](#)

5 Indikaattorit

Indikaattorien saatavuus vaihtelee ikäryhmittäin ja kuntakohtaisesti. Lasten ja nuorten osalta tietoa on melko hyvin saatavilla, mutta työikäisten ja ikääntyneiden hyvinvointitiedon saatavuus on heikompaa. Hyvinvointialuekohtaista tietoa on enemmän, mutta Varsinais-Suomen kuntien välillä on eroja, joten Naantalin tilanne ei välttämättä vastaa hyvinvointialueen kokonaiskuvaa.

Nykytilan kuvauksessa on käytetty Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen määrittelemää kuntien hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosuositusta. Lisäksi nykytilan arvioinnissa on hyödynnetty joitakin muita indikaattoreita, jotka täydentävät kokemuspohjaista tietoa tietyistä ilmiöistä.

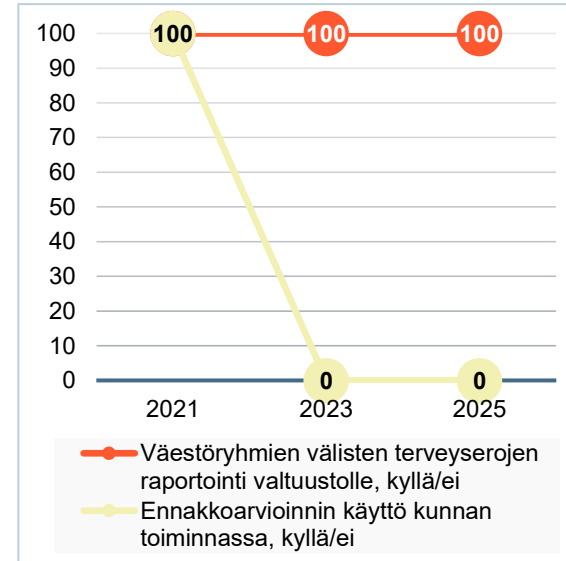
Tavoitteiden saavuttamista kuvaavat mittarit on valittu saatavilla olevista indikaattoreista niin, että ne mahdollisimman hyvin kuvaavat asetettujen tavoitteiden edistymistä.

Suurin osa indikaattoreista kuvaa Naantalin tilannetta ja sen muutoksia. Asiakirjan lopussa on koottu luettelo kaikista käytetyistä indikaattoreista, joiden avulla voidaan tarkastella myös muiden kuntien tai alueiden tilannetta sekä tehdä vertailuja alueiden ja eri vuosien välillä.

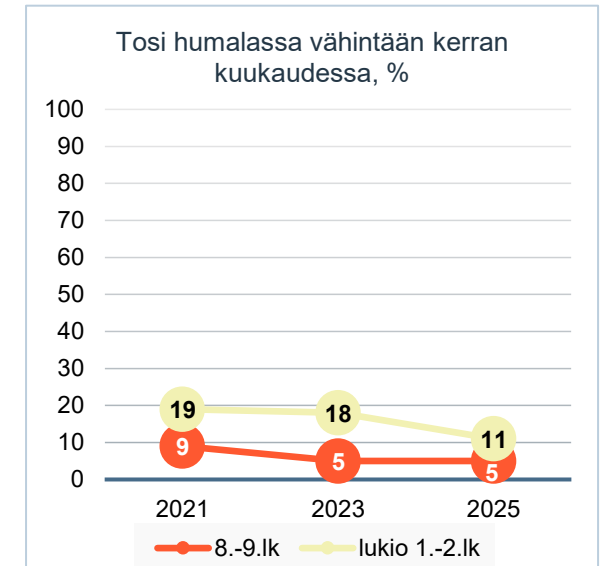
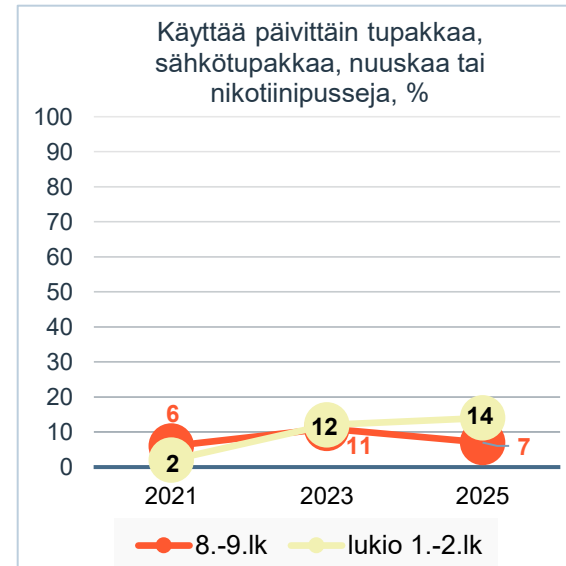
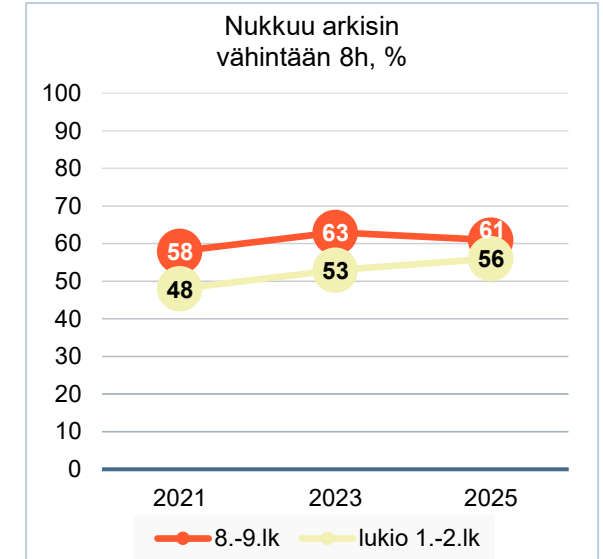
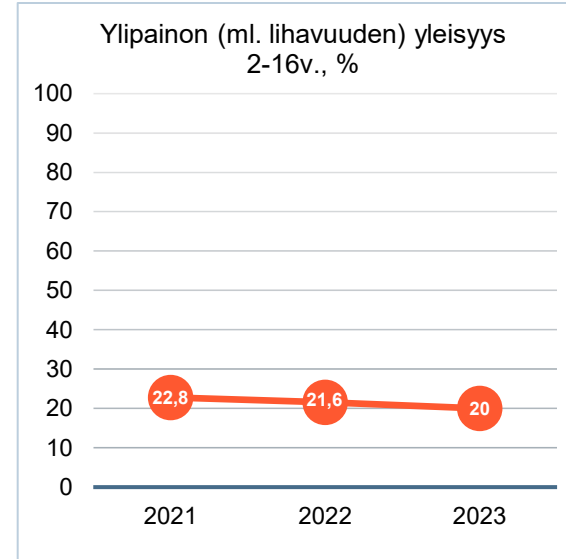
Hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa esitetyt kuvalliset kaaviot löytyvät indikaattoriluettelosta linkkeinä. Lisäksi jokaisen teemaosion nykytilan kuvauksissa on taustalla indikaattoreita, joita ei ole esitetty kaavioina. ne indikaattorit ovat saatavilla luettelossa myös kuvallisessa muodossa.

Naantali

- Kunnan terveyden edistämisen aktiivisuus [Tulokset - TEAviisari - Terveyden edistämisen vertailutietojärjestelmä](#)
- Väestörakenne [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ryhmä-id 221](#)
- Väestöennuste [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ryhmä-id 232](#)
- Hyte- kerroin, 0-100 [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 5340](#)
- Hyte-kerroin prosessi-indikaattorit [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki](#)
- Hyte-kerroin tulosindikaattorit [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 3959, 286, 3219, 234, 306](#)
- Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle, kyllä/ei [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 5144](#)
- Ennakkoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa, kyllä/ ei [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 468](#)

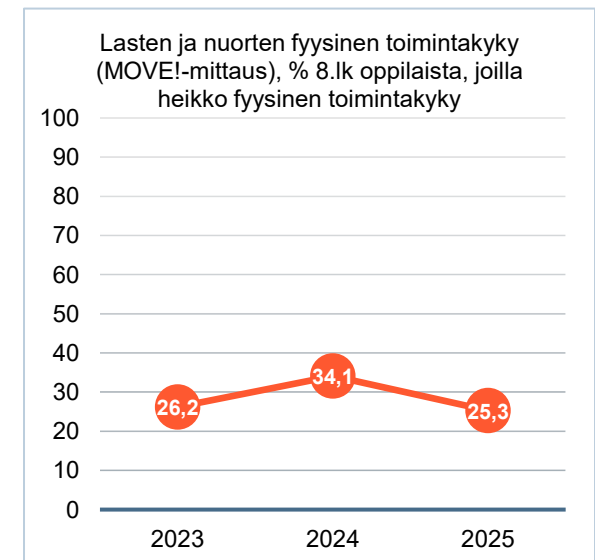
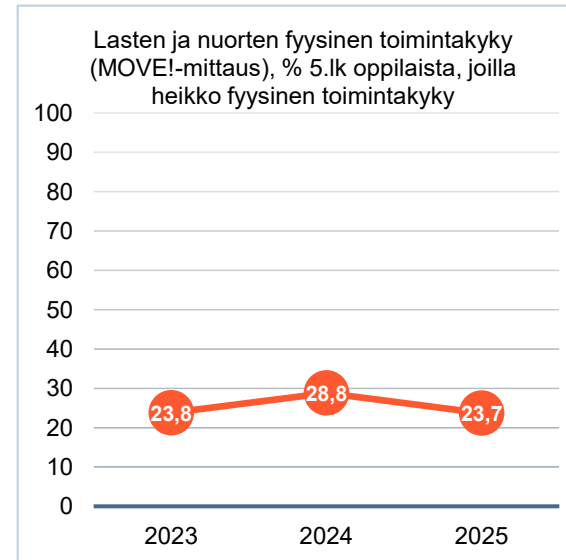
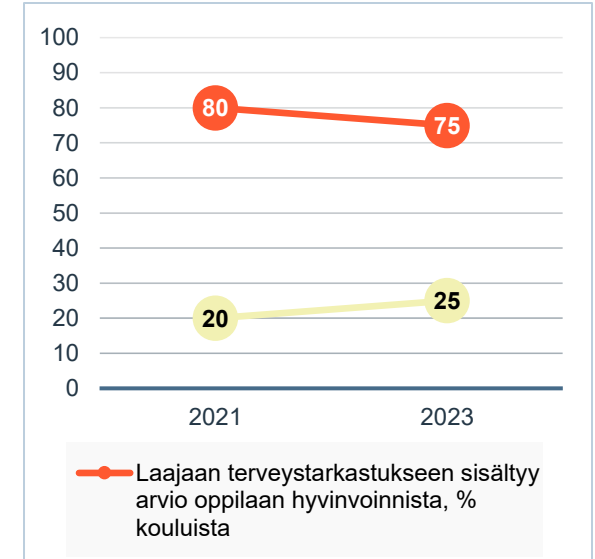
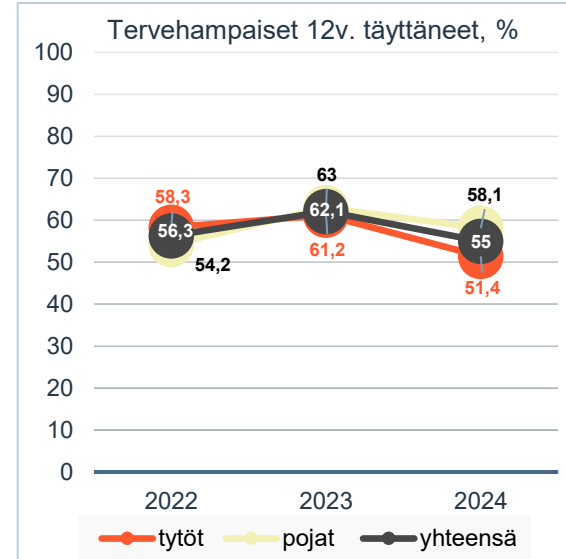
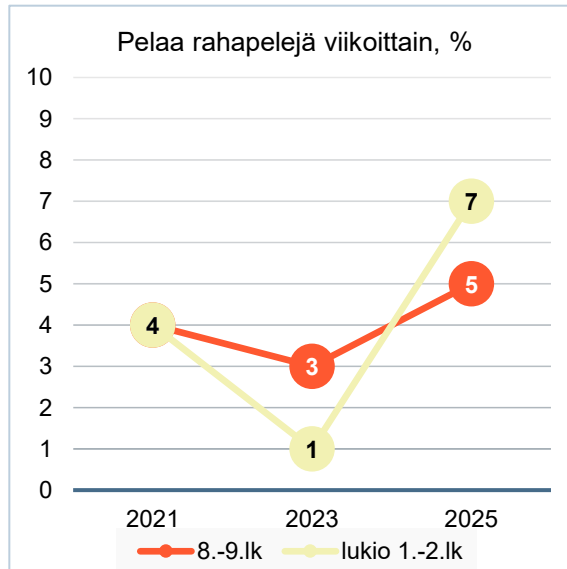
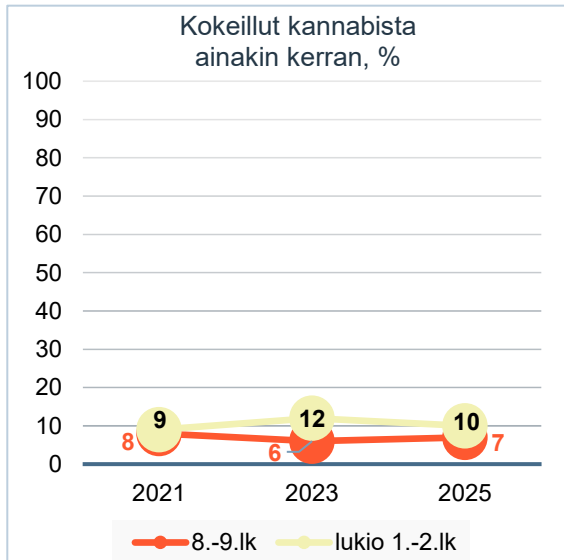

- Terveyttä edistävät elintavat, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Sairastavuusindeksi, ikävakioitu [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 5641](#)
- Kokee terveydentilan heikoksi tai keskinkertaiseksi, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Väsynyt ja uupunut päivittäin, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Käyttänyt tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja vähintään kerran, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Käyttää nykyisin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 3959](#)
- Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys, % 2-16v. [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 6393](#)
- Nukkuu arkisin vähintään 8h, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Käytetäänkö kunnassasi/ asuinalueellasi mielestäsi liikaa päihteitä/ Oletko ollut huolissasi viimeisen 12kk aikana läheisesi päihteiden käytöstä, % vastanneista [V-S päihdetilannekysely 2023 aikuiset](#)

Naantali

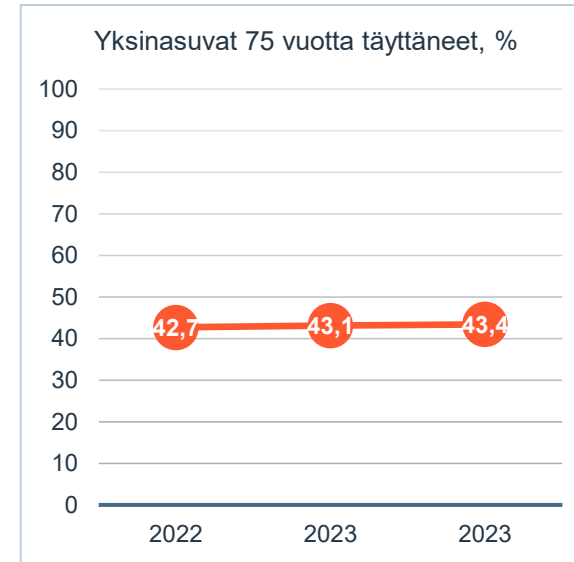
- Kokeillut kannabista ainakin kerran, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Pelaa rahapelejä viikoittain, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Tervehampaiset 12v. täyttäneet, % [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 5022](#)
- Laajaan terveystarkastukseen sisältyy arvio oppilaan hyvinvoinnista, % kouluista [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 5396](#)
- Oppilaalle on varattu yli 25 min. kouluruuan syömiseen, % kouluista [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 6408](#)
- MOVE!-mittaus, % 5. lk oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 5477](#)
- MOVE!-mittaus, % 8.lk oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 5478](#)

Naantali

Osallisuus kunnan voimavarana

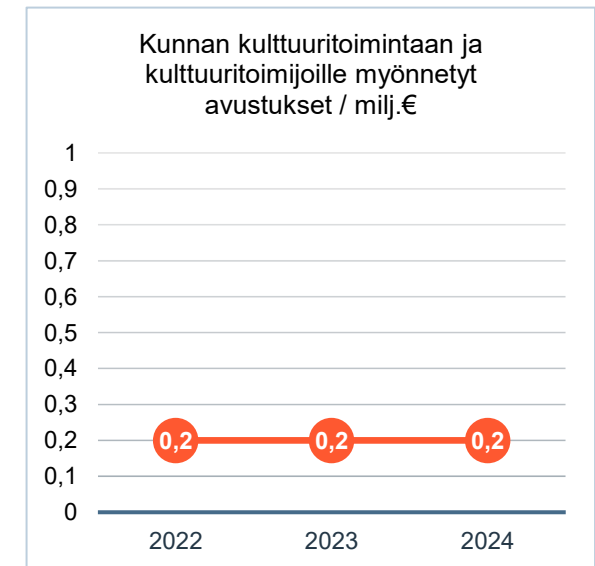
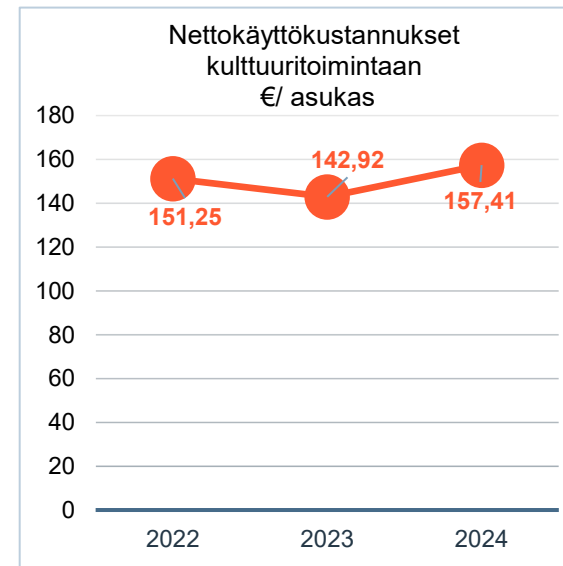
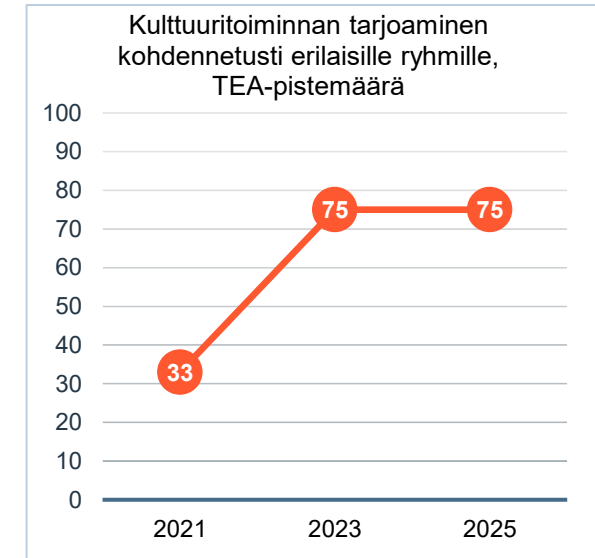
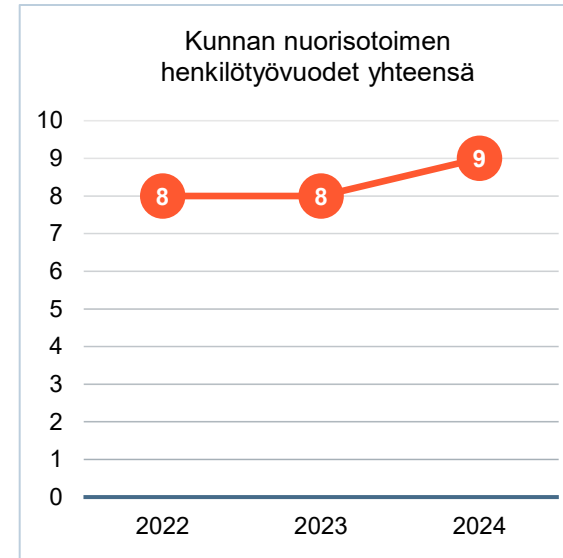
- Luottaa saavansa apua, kun sitä tarvitsee [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Voi vaikuttaa siihen, millainen omasta tulevaisuudesta tulee [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Gini - kerroin [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind.3126](#)
- TEA-viisari (kaikki sektorit) [Tulokset - TEAviisari - Terveystiedon edistämisen vertailutietojärjestelmä](#)
- Hyte-kerroin [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 5340](#)
- Työyhteisö on yhteistyökykyinen [Tulosportaali – Työterveyslaitos](#)
- Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % osuus vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 237](#)

Naantali

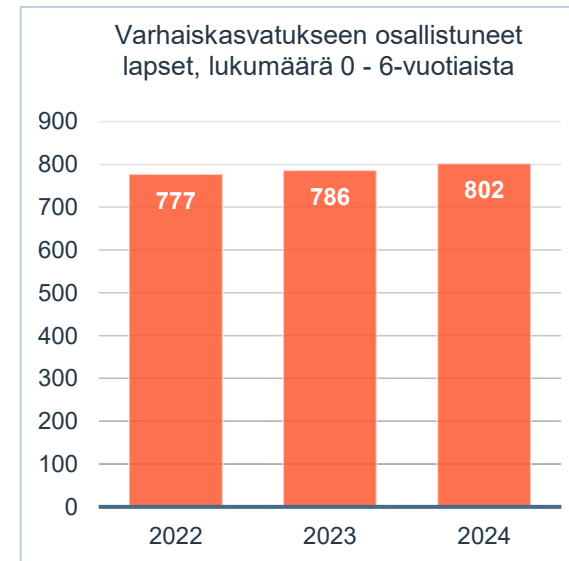
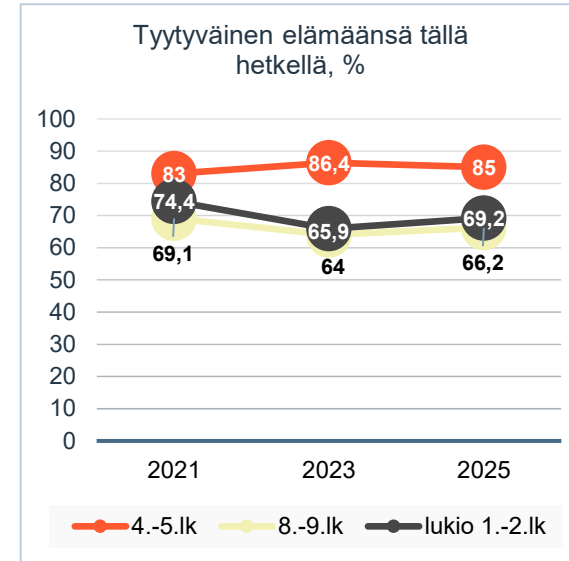
Hyvä mieli, hyvä elämä

- Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus/ vähintään lievää ahdistusoireilua [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Koulu-uupumus [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet, % 17-24v. [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 3219](#)
- Opettajat ovat kiinnostuneet oppilaan kuulumisista [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Tuntee itsensä yksinäiseksi [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Viettänyt aikaa luonnossa ainakin yhtenä päivänä viikossa [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Kunnan nuorisotoimen henkilötövuodet yhteensä [Nuorisotyö kunnissa – Nuorisotilastot.fi](#)
- Kulttuuritoiminnan tarjoaminen kohdennetusti erilaisille ryhmille, TEA-pistemäärä [Tulokset - TEAviisari - Terveystien edistämisen vertailutietojärjestelmä](#)
- Nettokäyttökustannukset kulttuuritoimintaan €/ asukas ja kunnan kulttuuritoimintaan ja kulttuuritoimijoille myönnetty avustukset / milj.€ [Microsoft Power BI](#)

Naantali

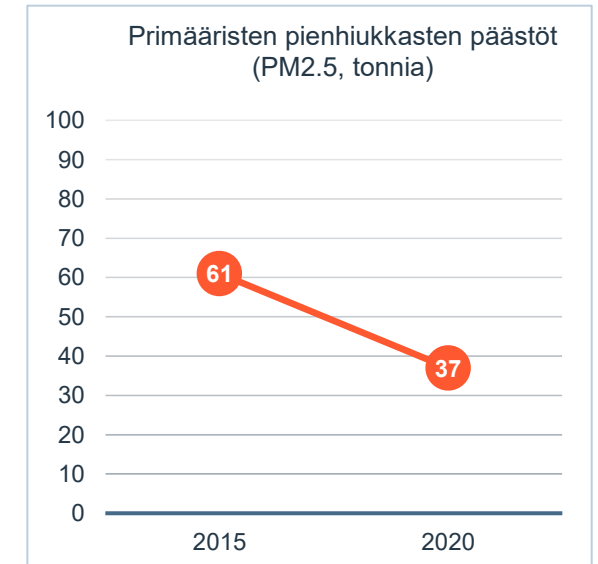
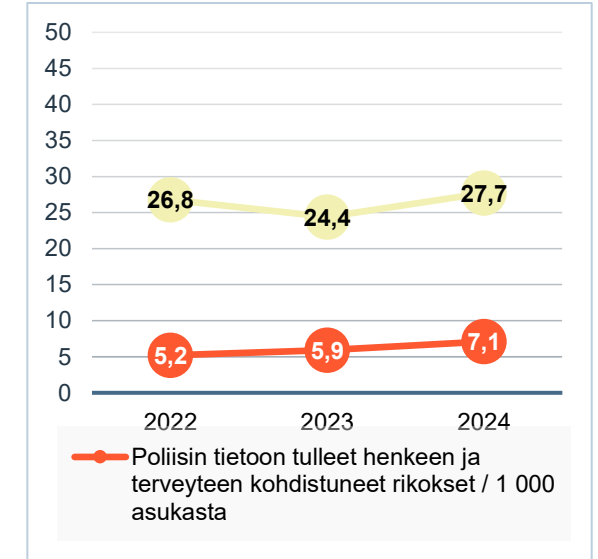
- Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset, lukumäärä 0 - 6-vuotiaista [Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset muuttujina Ikä, Alue, Varhaiskasvatuksen toimintamuoto, Sukupuoli, Vuosi ja Tiedot. PxWeb](#)

Naantali

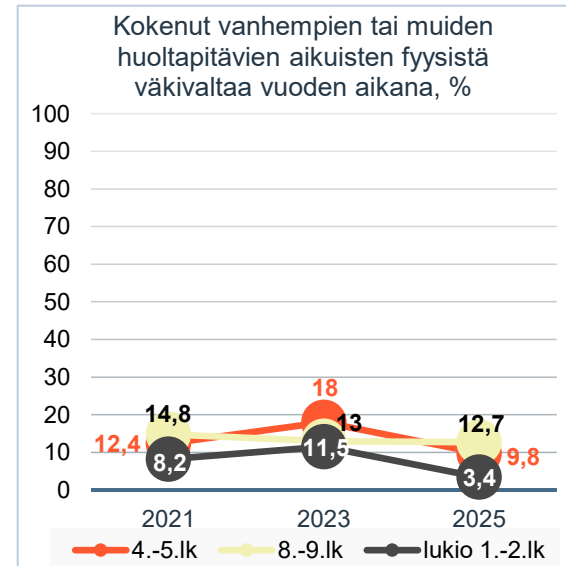
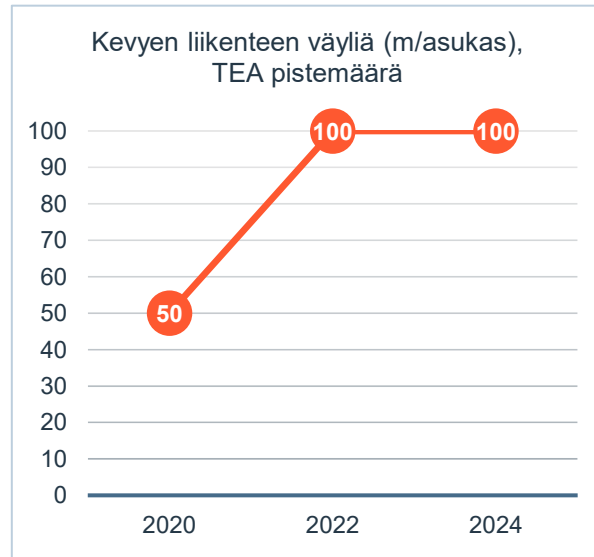
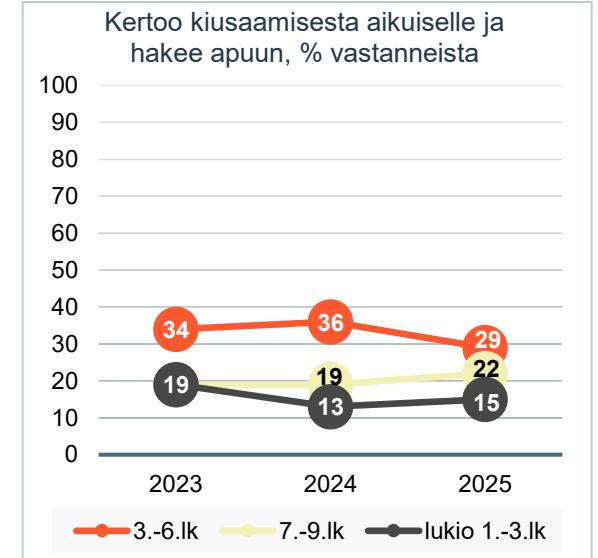
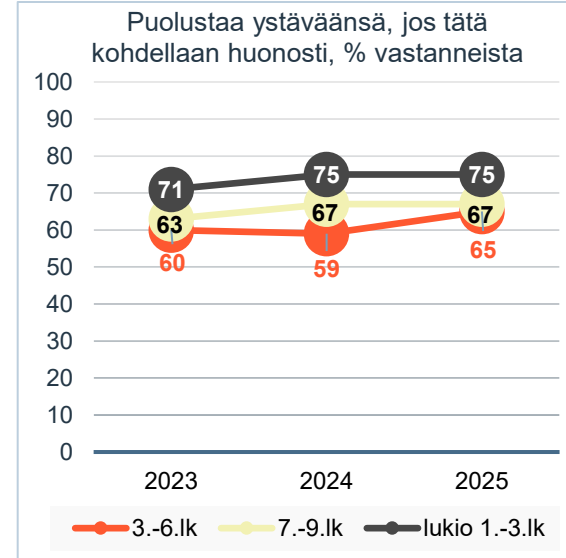
Turvallinen ja sujuva arki

- Koulukiusattuna tai osallistunut koulukiusaamiseen lukukauden aikana 4.-5.lk, 8.-9.lk ja lukio 1.-2.lk [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa 4.-5.lk, 8.-9.lk ja lukio 1.-2.lk [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Osuus vuosiluokkien 1–6 oppilaista, jotka ovat kiusanneet muita tai joutuneet kiusatuksi kaksi tai kolme kertaa kuukaudessa tai useammin (Kiva-koulu kysely)
- Osuus vuosiluokkien 7–9 oppilaista, jotka ovat kiusanneet muita tai joutuneet kiusatuksi kaksi tai kolme kertaa kuukaudessa tai useammin (Kiva-koulu kysely)
- Työllisyysaste, % 20-64-vuotiaat [Kuntien avainluvut muuttujina Alue, Tiedot ja Vuosi. PxWeb](#)
- Työpaikkaomavaraisuus [Kuntien avainluvut muuttujina Alue, Tiedot ja Vuosi. PxWeb](#)
- Kokee koulun turvalliseksi paikaksi [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Tapaturmaindeksi, ikävakioitu [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind.5653](#)
- Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 v. täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 3262](#)
- Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset kpl / 1 000 asukasta
Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset kpl / 1000 asukasta [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 3113 ja 3114](#)
- Päivittäistavarakaupasta enintään 1 km päässä asuvat (linnuntie- etäisyys), % väestöstä [Liiteri-tietopalvelu](#)
- Primääristen pienhiukkasten päästöt (PM2.5, tonnia) [Ilman epäpuhtauksien päästöt Suomessa](#)

Naantali

- Syrjäytymisriskissä olevat 18-24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 5387](#)
- Kevyen liikenteen väyliä metriä / asukas [Tulokset - TEAvisari - Terveyden edistämisen vertailutietojärjestelmä](#)
- Puolustaa ystäväänsä, jos tätä kohdellaan huonosti, % vastanneista
Kertoo kiusaamisesta aikuiselle ja hakee apuun, % vastanneista
(Naantalin koulujen hyvinvointikysely)
- Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % [Kouluterveyskyselyn tulospalvelu](#)
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 5097](#)

Naantali

- Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15-64-vuotiaista [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind. 3071](#)
- Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu [Tilastohaku - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki ind.5663](#)

